
LETNO POROČILO 2013
LIVAR, d. d.

KAZALO VSEBINE

POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2013

1. UVOD	1
1.1. OSNOVNI PODATKI	1
1.2. POROČILO PREDSEDNIKA UPRAVE	2
1.3. GIBANJE GLAVNIH KAZALNIKOV	3
2. POSLOVNO POROČILO	4
2.1. PRODAJA	4
2.2. ANALIZA POSLOVANJA	5
2.3. NALOŽBE	10
2.4. ZAPOSLENI	11
2.5. RAZVOJ	12
2.6. OKOLJE	13
2.7. DOGODKI PO ZAKLJUČKU POSLOVNEGA LETA	13
3. UPRAVLJANJE S TVEGANJI	14
4. NAČRTI ZA NAPREJ	16
5. IZJAVE	17
5.1. IZJAVA O ODGOVORNOSTI POSLOVODSTVA	17
5.2. IZJAVA O UPRAVLJANJU	18
5.3. IZJAVA O PODRUŽNICAH	18

RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2013

1. POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA	19
2. BILANCA STANJA	21
3. IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA	23
4. IZKAZ VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA	24
5. IZKAZ DENARNIH TOKOV	25
6. IZKAZ GIBANJA KAPITALA	27
7. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM	30
8. POJASNILA K BILANCI STANJA	42
9. POJASNILA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA	57
10. POSLI S POVEZANIMI OSEBAMI	68
11. UPRAVLJANJE S TVEGANJI	69
12. POTENCIALNE OBVEZNOSTI	70
13. NEGOTOVOST GLEDE PREDPOSTAVKE DELUJOČEGA PODJETJA	71
14. DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA	71

POSLOVNO POROČILO
ZA LETO 2013

1. UVOD

1.1. OSNOVNI PODATKI

Naziv: Livar, proizvodnja in obdelava ulitkov, d. d.

Naslov: Ljubljanska cesta 43, 1295 Ivančna Gorica

Telefon: (01) 786-99-00

E-pošta: info@livar.si

Matična številka: 5504813

Davčna številka: 58984771

Dejavnost: (24.510) litje železa

Uprava: Predsednik uprave: Franc Rovere

Nadzorni svet:

1. 1.–27. 6. 2013

Predsednik: Janko Čevka
Podpredsednik: Ivo Judnič
Član: Mitja Škrbec
Član: Jože Strmole
Član: Vojko Rovere
Član: Tomaž Švigelj

28. 6.–31. 12. 2013

Predsednik: Janko Čevka
Podpredsednik: Jože Kaligaro
Član: Mitja Škrbec
Član: Jože Strmole
Član: Vojko Rovere
Član: Janko Štehnar

Lastniška struktura : 75,0 % Vimpro, d. o. o.
6,1 % Societa' finanziaria di promozione della
4,6 % Adriano Corsi, s. p. a.
4,5 % Niobe, d. o. o.
3,3 % Dinos, d. d.
1,6 % Mecum, d. o. o.
4,9 % Ostali

1.2. POROČILO PREDSEDNIKA UPRAVE

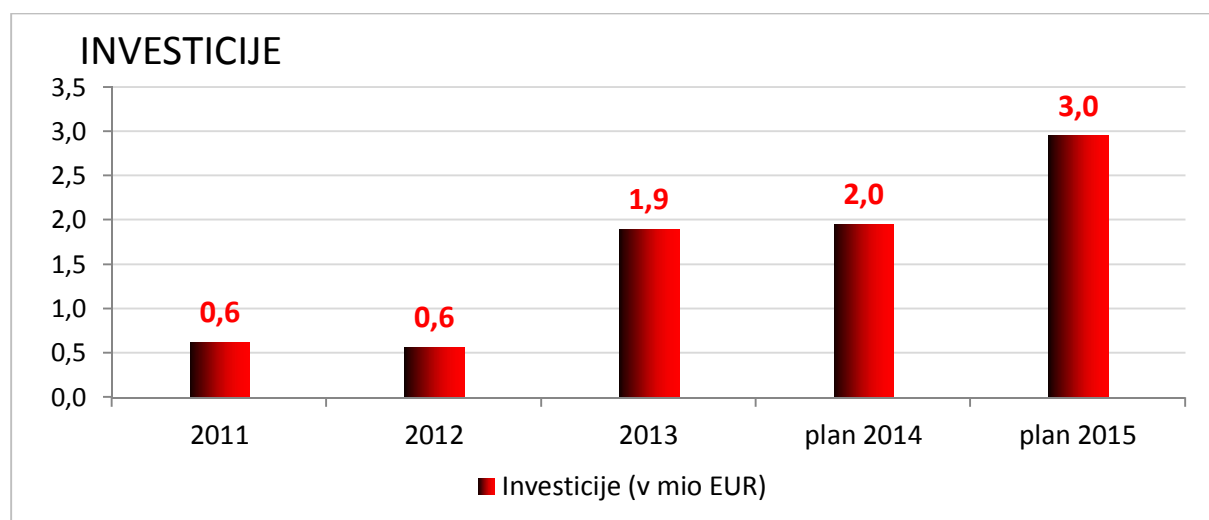
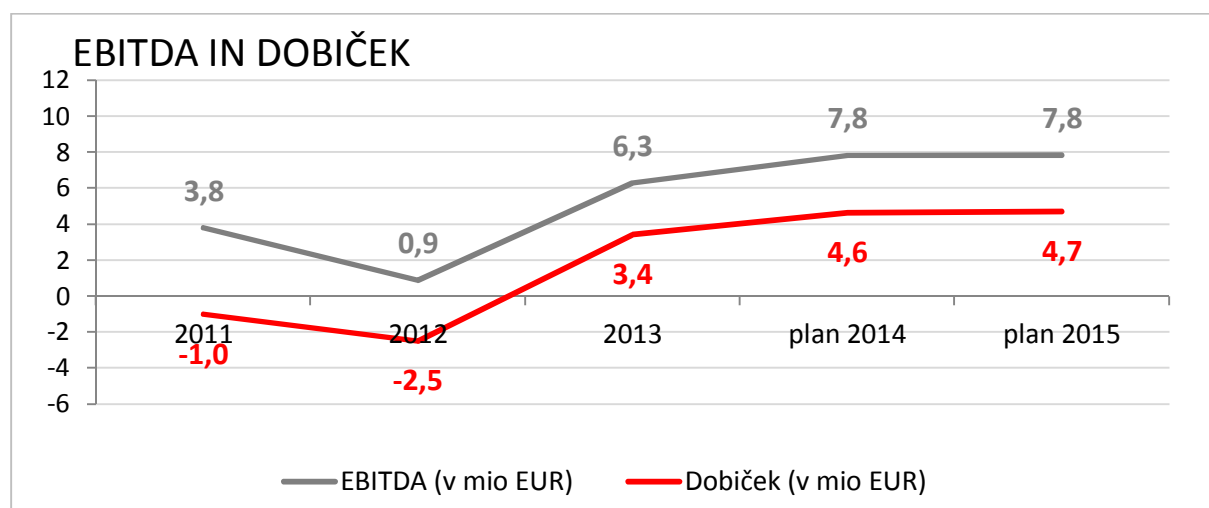
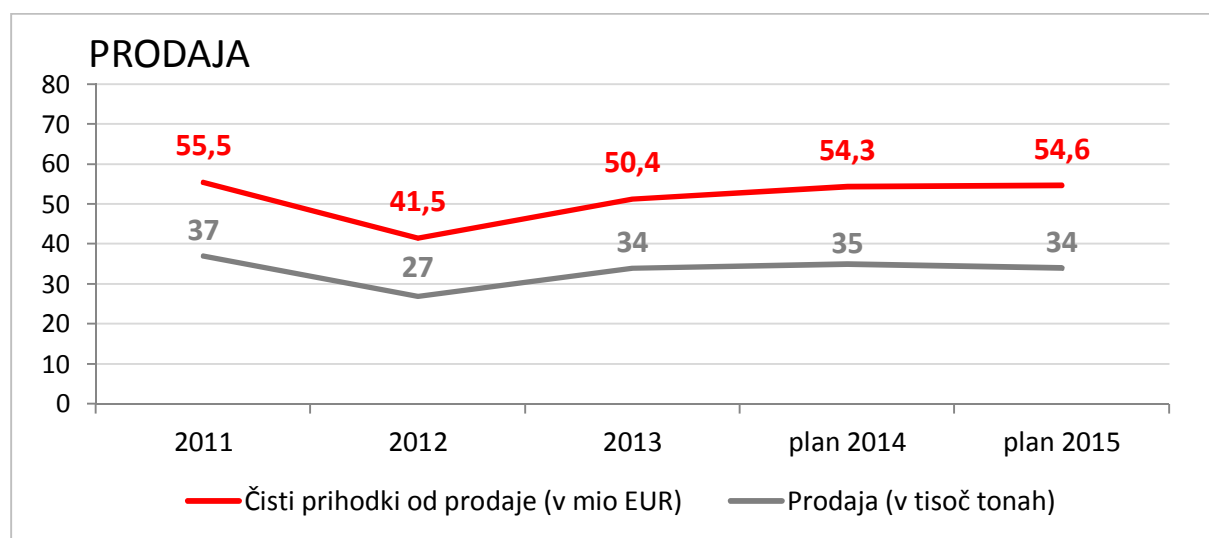
Leto 2013 je v podjetju LIVAR, d. d., minilo v znamenju celovitega prestrukturiranja, potem ko se je po več let trajajoči krizi, konec leta 2012, znašlo v brezizhodni likvidnostni situaciji. Največji banki upnici sta odločilno vplivali na izboljšanje finančne slike podjetja, kar je omogočilo začetek poslovnega prestrukturiranja. Ukrepi in aktivnosti prestrukturiranja so zajeli vse poslovne funkcije in vse organizacijske ravni. Uspešno je bil zaključen projekt organizacijskega in kadrovskega prestrukturiranja, temeljito so redefinirani in prilagojeni vsi poslovni procesi, predvsem razvojni, proizvodni ter logistični. Velik poudarek je dan področju kakovosti, stalnih izboljšav in inovacij. Finančno področje je priča korenitim zasukom ter pozitivnim trendom, s poudarkom na pozitivnem denarnem toku iz poslovanja. Z izboljšanjem finančnega stanja so se odprle možnosti za investiranje in resno vzdrževanje, predvsem v proizvodnih enotah, kjer je bil tehnološki zaostanek najbolj očiten. Stroški poslovanja so optimizirani, obvladovani in skrbno nadzorovani. Na področju prodaje poteka diverzifikacija prodajnega programa s preходом v srednji in višji cenovni razred ter na produkte z višjo dodano vrednostjo. Temelj tega procesa sta bila povsem na novo definirana vloga IT in kontrolinga ter prenovljeni sistem kalkulacij. Po desetletju ustvarjanja visokih izgub je Livar leto 2013 zaključil z dobičkom v višini 3,4 milijona EUR. Vse to je bilo mogoče doseči le v sozvočju ciljev in interesov družbe, delničarjev ter vseh socialnih partnerjev.

Vsebinsko gledano je proces prestrukturiranja na polovici poti. Potrebno je izvesti tudi finančno prestrukturiranje (reprogram kreditov) ter stabilizacijo in utrjevanje doseženega. Sistem še ni stabiliziran, procesi še niso utečeni in rutinirani. Doseganje visoko zastavljenih ciljev še ni samo po sebi umevno. Veliko znanja in izkušenj terja vzpostavljanje organizacijske kulture, ki bo podpirala dolgoročno stabilno poslovanje. Programsko in tržno prestrukturiranje, ki že samo po sebi terja več časa, je na prvi polovici izvedbene poti. Livar bo tako v letu 2014 zaključil obdobje prestrukturiranja, se finančno, kadrovsko in organizacijsko stabiliziral ter bo sposoben dosegati visoko zastavljene razvojne cilje.

V letu 2013 je bila izdelana Projekcija razvoja družbe do leta 2020. Dokument je nastajal pol leta, v njegovo snovanje je bilo vključenih preko 90 sodelavcev, v 47 delavnicah in treh razvojnih konferencah. Vodilna misel projekcije razvoja je prehod iz livarne mišic v livarno znanja in tehnologije. Temu cilju so podrejene vse sestavine projekcije od organizacijske kulture, na kateri temelji, do tehnološkega preboja, kadrovske strukture, odprtosti v svet, ter ustvarjanje vse višjih donosov. Konec tega razvojnega obdobja bo Livar dočakal tehnološko in kadrovsko povsem prenovljen, z optimalno strukturo virov kapitala in odličnimi poslovnimi rezultati.

Predsednik uprave Livar, d. d.:
Franc Rovere

1.3. GIBANJE GLAVNIH KAZALNIKOV

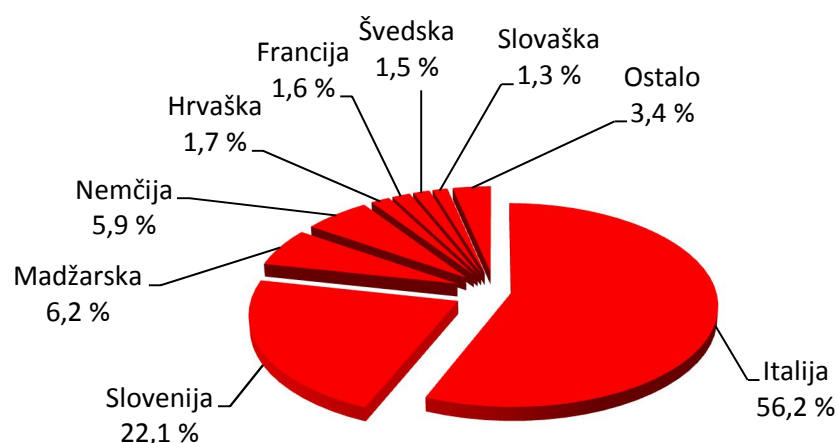

2. POSLOVNO POROČILO

2.1. PRODAJA

Prodajni plan zastavljen za leto 2013 je bil dosežen v višini 94 %, ustvarjeni prihodek je znašal 50,4 milijona EUR. V prvem polletju je bilo naročil dovolj, precejšen negativen vpliv na prodajne cene pa je imela borza surovin (jeklo, grodelj in koks), na katero so vezane Livarjeve prodajne cene, saj so se cene surovin na borzi vztrajno nižale. Kljub temu je bil prihodek prvega polletja v skladu z načrtovanim. Borza surovin se je v drugem polletju umirila zaradi upadanja naročil, predvsem pri italijanskih kupcih pa je imel prodajni prihodek drugega polletja 10-odstotno odstopanje od načrtovanega.

Struktura prodaje po državah v letu 2013:

Primerjalno na zastavljene cilje se odvisnost od italijanskega tržišča ni zmanjšala, prodaja na italijanski trg predstavlja 56,2 % celotne realizacije. Skladno s tem so aktivnosti prodajne službe usmerjene v iskanje novih kupcev in razširitev sodelovanja z obstoječimi kupci na območju Evropske unije, razen Italije.

V letu 2013 se je izboljšala struktura prodanih izdelkov. Skladno s cilji je opazno višanje prodaje mehansko obdelanih ulitkov, kateri nosijo višjo dodano vrednost, ter prodaja ulitkov iz nodularne litine. Spremenil pa se je tudi prodajni program, v smislu višanja prodaje zahtevnejših ulitkov, kateri zahtevajo več vloženega znanja in dela.

Prodajna služba je bila tekom leta 2013 tako organizacijsko kot kadrovsko prestrukturirana. Postavljena je bila stabilna kadrovska struktura, z novo organizacijo in novimi, sodobnimi metodami dela pa se je služba prodaje še bolj približala trgu.

2.2. ANALIZA POSLOVANJA

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

Čisti prihodki od prodaje ustvarjeni v letu 2013 znašajo 50,4 milijona EUR ter so od načrtovanih nižji za 6 %. Stroški poslovanja znašajo 46,4 milijona EUR in so od načrtovanih nižji za 2 %. Primerjalno z načrtovanimi so stroški materiala in storitev nižji za 5 %, stroški amortizacije presegajo načrtovano za 1 %, stroški dela pa za 8 %.

Poseben poudarek je bil v letu 2013 na optimizaciji in nadzoru stroškov poslovanja. Skupaj s postavitvijo poslovnega načrta za leto 2013 so bili določeni tudi skrbniki stroškov. Skrbnik stroška je sodeloval pri postavitvi načrtovane višine stroška in tega tudi potrdil. Doseganje načrtovanih stroškov se je med letom spremljalo mesečno, vsako morebitno odstopanje pa je bilo tudi natančno analizirano.

Livar ima prodajne cene vezane na gibanje cen surovin na borzi. V prvem polletju je bil padec borze surovin izrazit. Na nabavni strani pa zaradi odvisnosti od lokalnih dobaviteljev hitremu padcu borze ni bilo mogoče slediti v enakem razmerju, kar je imelo posledično negativni vpliv na pokrivanje materialnih stroškov in s tem na rezultat Livarja.

Višji od načrtovanega pa so v letu 2013 stroški dela. Razlog za odstopanje je višanje prodaje mehansko obdelanih ulitkov, kar je posledično prineslo tudi večje število zaposlenih v obratu mehanske obdelave. Prodaja mehansko obdelanih ulitkov je presegla načrtovano za 26 %. Višanje obsega prodaje mehansko obdelanih ulitkov in tudi števila zaposlenih v tem obratu je v skladu z dolgoročnimi cilji Livarja. Višji stroški dela od načrtovanega so tudi posledica tega, da je kadrovsko prestrukturiranje, katero je potekalo v začetku leta, predvidelo zmanjšanje zaposlenih v nekoliko večji meri, kot je bilo dejansko izvedeno.

V letu 2013 pa se je spremenila struktura naročenih izdelkov. Kupci so v večji količini, kot je bilo načrtovano, naročali že obstoječe zahtevnejše ulitke, v katere je potrebno vložiti več dela, medtem ko novi nezahtevni program, kateri je bil prav tako načrtovan za leto 2013 in je predvideval manj vložnega dela, ni zaživel. Dolgoročni cilj Livarja je vsekakor prodaja zahtevnejših ulitkov in mehansko obdelanih ulitkov, s katerimi se bo prodajalo »znanje in ne mišice«, tako da je sprememba strukture zahtevnosti za Livar dobrodošla. Vendar pa je bilo z novo postavljenimi kalkulacijami ugotovljeno, da obstoječi zahtevnejši ulitki nimajo dovolj velikega pokritja. Prodajna služba je nastalo situacijo sanirala z obiski kupcev in dvigom cen omenjenih ulitkov, tako da bo to v prihodnje prineslo pozitiven vpliv na rezultat.

V Livarju visoko zastavljenega cilja dobička za leto 2013 nismo dosegli v celoti. Smo pa z doseženim rezultatom zadovoljni. Bistvenega pomena je, da smo po desetletju ustvarjanja

visokih izgub ustvarili dobiček ter da vemo, katera področja je potrebno še izboljšati. V našem primeru je to področje prodaje, z izboljšanjem bomo v prihodnje lahko dosegali tudi še višje zastavljene cilje. Leto 2013 je Livar zaključil z dobičkom v višini 3,4 milijona EUR, načrtovan dobiček pa je bil za 17 % višji in je znašal 4,1 milijona EUR.

Izkaz poslovnega izida od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013

		v EUR		
		2013	2012	Indeks
1.	Čisti prihodki od prodaje	50.398.211	41.483.323	121
2.	Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	227.604	1.354.111	17
3.	Usredstveni lastni proizvodi in storitve	400.292	100.405	398
4.	Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	412.767	257.873	160
5.	Stroški blaga, materiala in storitev	34.125.057	33.515.776	102
6.	Stroški dela	10.625.675	7.555.601	141
7.	Odpisi vrednosti	1.653.523	2.271.053	73
8.	Drugi poslovni odhodki	406.657	682.146	60
9.	Finančni prihodki iz deležev	0	0	-
10.	Finančni prihodki iz danih posojil	48.558	52.990	92
11.	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	105.997	18.779	564
12.	Fin. odh. iz oslabitve in odpisov fin. naložb	223.111	0	-
13.	Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	1.496.706	1.238.329	121
14.	Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	228.458	528.981	40
15.	Drugi prihodki	202.872	711.858	28
16.	Drugi odhodki	215.451	329.588	65
17.	Davek iz dobička	113.823	0	-
18.	Odloženi davki	685.786	-371.668	-184
19.	Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	3.393.626	-2.513.801	-135

Dobiček, katerega je ustvaril Livar s svojim poslovanjem v letu 2013, znaša 3,4 milijona EUR. V izkaz poslovnega izida za leto 2013 so namreč vključeni tudi finančni odhodki vezani na naložbo Jelšingrad, kateri znižujejo rezultat za 578 tisoč EUR ter odloženi davki, ki rezultat povečujejo za 686 tisoč EUR.

Ustvarjeni dobiček brez vpliva učinkov finančne naložbe Livar Jelšingrad in odloženih davkov

v EUR	
	leto 2013
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja v IPI 2013	3.393.625
Odhodki vezani na naložbo Jelšingrad	578.704
Odloženi davki	-685.786
Čisti poslovni izid – poslovanje Livar, d. d., 2013	3.286.543

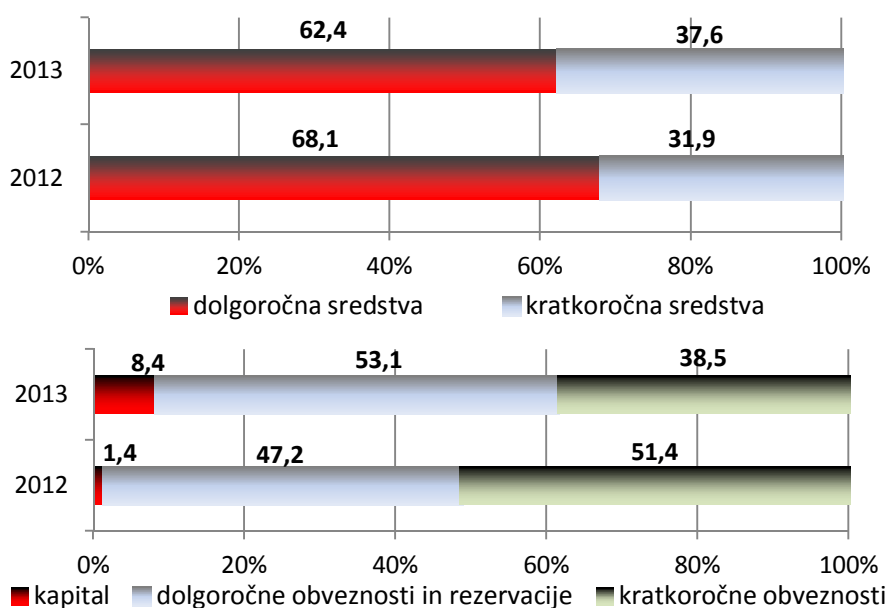
BILANCA STANJA

Bilančna vsota družbe Livar, d. d., je konec leta 2013 znašala 43,1 milijona EUR. V primerjavi z letom 2012 se je vrednost bilančne vsote povečala za 11 % oziroma za 4,3 milijona EUR.

Med **sredstvi** so se **dolgoročna sredstva** povečala za 2 % oziroma 465 tisoč EUR in znašajo 26,9 milijona EUR. Opredmetena osnovna sredstva so ostala na enaki ravni, višala so se na račun investicij ter nižala na račun amortizacije. Za 12 % oziroma za 163 tisoč EUR so se znižale dolgoročne finančne naložbe, dolgoročna finančna naložba v pridruženo podjetje Jelšingrad se je znižala za 379 tisoč EUR, ta je bila po cenitvenem poročilu usklajena na nižjo pošteno vrednost, hkrati pa se je spremenila ročnost kratkoročnega posojila danega pridruženemu podjetju v višini 216 tisoč EUR, posojilo je bilo iz kratkoročno danih posojil preneseno na dolgoročna. V letu 2013 so se odložene terjatve za davek zvišale za 48 % oziroma za 686 tisoč EUR.

Kratkoročna sredstva znašajo 16,1 milijona EUR, v letu 2013 so se vrednostno zvišala za 31 % oziroma za 3,8 milijona EUR. Znotraj kratkoročnih sredstev so se primerjalno na začetek leta 2013 zvišale zaloge za 11 % oziroma 379 tisoč EUR, kratkoročne poslovne terjatve pa so višje za 49 % oziroma 3,8 milijona EUR, kar je posledica višje prodaje v letu 2013, čisti prihodek od prodaje je primerjalno na leto 2012 višji za 21 % oziroma 9,0 milijona EUR. Višja rast terjatev v primerjavi z rastjo prodaje v letu 2013 je posledica dejstva počasnejšega obrata terjatev v mesecu decembru v primerjavi z letnim povprečjem. Velika večina kupcev namreč tovarne decembra zapre, obveznosti pa poravnajo šele po zaključku praznikov, to je do sredine januarja.

Struktura sredstev in obveznosti do virov sredstev na dan 31. 12.

Med **obveznostmi do virov sredstev** se je **kapital** v primerjavi s stanjem ob začetku leta 2013 vrednostno zvišal za 3,0 milijona EUR in znaša 3,6 milijona EUR in predstavlja v strukturi obveznosti do virov sredstev 8,4 %.

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve so se v letu 2013 zmanjšale za 6 % oziroma za 125 tisoč EUR.

Dolgoročne obveznosti so se v letu 2013 zaradi spremembe ročnosti kreditov zvišale za 29 % oziroma 4,7 milijona EUR in znašajo 20,8 milijona EUR. Kratkoročne obveznosti pa znašajo 15,1 milijona EUR ter so se v letu 2013 znižale za 3,5 milijona EUR.

Bilanca stanja družbe Livar, d. d., na dan 31. 12. 2013

v EUR

		31. 12. 2013	31. 12. 2012	Indeks
	SREDSTVA	43.052.970	38.755.762	111
A.	DOLGOROČNA SREDSTVA	26.862.407	26.397.075	102
I.	Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	86.759	119.766	72
II.	Opredmetena osnovna sredstva	17.469.454	17.493.901	100
IV.	Dolgoročne finančne naložbe	1.249.876	1.412.876	88
V.	Dolgoročne poslovne terjatve	5.946.524	5.946.524	100
VI.	Odložene terjatve za davek	2.109.794	1.424.007	148
B.	KRATKOROČNA SREDSTVA	16.121.349	12.304.650	131
I.	Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	0	-
II.	Zaloge	3.980.300	3.600.976	111
III.	Kratkoročne finančne naložbe	275.500	491.500	56
IV.	Kratkoročne poslovne terjatve	11.670.417	7.834.092	149
V.	Denarna sredstva	195.132	378.082	52
C.	KRATK. AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	69.214	54.037	128
		31. 12. 2013	31. 12. 2012	Indeks
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	43.052.970	38.755.762	111
A.	KAPITAL	3.599.643	558.447	645
I.	Vpoklicani kapital	6.069.276	6.069.276	100
	1. Osnovni kapital	6.069.276	6.069.276	100
II.	Kapitalske rezerve	7.156	4.821.497	0
IV.	Presežek iz prevrednotenja	6.678.020	7.030.451	95
VI.	Preneseni izid preteklih let	-9.154.810	-14.848.977	61
VIII.	Čisti poslovni izid poslovnega leta	0	-2.513.801	-
B.	REZERVACIJE IN DOLG. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	2.066.431	2.191.209	94
C.	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	20.791.998	16.084.412	129
I.	Dolgoročne finančne obveznosti	19.436.394	14.660.405	133
III.	Odložene obveznosti za davek	1.355.604	1.424.007	95
Č.	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	15.092.354	18.606.164	81
II.	Kratkoročne finančne obveznosti	5.521.603	7.875.565	70
III.	Kratkoročne poslovne obveznosti	9.570.751	10.730.599	89
D.	KRATK. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	1.502.545	1.315.530	114

2.3. NALOŽBE

S stabilizacijo poslovanja podjetja se je obudilo področje naložb, katero je bilo v zadnjem desetletju zaradi slabe finančne slike precej zanemarjeno. Naložbe leta 2013 so potekale v smislu zagotavljanja nemotenega poteka proizvodnje ter dviga produktivnosti in zniževanja stroškov. V letu 2013 je bilo v ta namen porabljenih 1,9 milijona EUR. Večje naložbe leta 2013 predstavljajo:

- Zamenjava receptorja v livarni Črnomelj.

Manjši 18 tonski receptor je bil zamenjan z večjim 65 tonskim. Zamenjava receptorja je prinesla prihranke tako na stroških dela kot energiji, predvsem pa se je izboljšala stabilnost procesa.

- Zamenjava kaluparske linije Disamatic v livarni Ivančna Gorica.

Stara kaluparska linija Disamatic MK3 je bila zamenjana s sodobnejšo MK5. S to naložbo se je povečala možnost izdelave zahtevnejših ulitkov, povečala se je stabilnost izdelave form, zmanjšal se je izmet.

- Nakup dveh horizontalnih obdelovalnih centrov v mehanski obdelavi v Črnomlju.

Naložba je bila izvedena z namenom posodobitve in širitve strojnih kapacitet, kar je v skladu z dolgoročno usmeritvijo Livarja, katera narekuje višanje deleža obdelanih ulitkov v strukturi prodaje in s tem dvig dodane vrednosti prodanih izdelkov.

- Zagon jedrarskega stroja v livarni Ivančna Gorica.

Zaradi vse večjega števila ulitkov z jedri je ozko grlo ivanške livarne postala jedrarna, to pa je omilil zagon dodatnega jedrarskega stroja.

Ostale naložbe leta 2013 so bile manjšega obsega, med njimi pa je bil poseben poudarek dan naložbam, katere so vplivale na izboljšanje pogojev dela in počutje sodelavcev (garderobe, sanitarije, delovne obleke ...) ter naložbam v delovna pomagala.

2.4. ZAPOSLENI

V prvih mesecih leta 2013 je v Livarju potekal projekt organizacijskega in kadrovskega prestrukturiranja. Livarjeva organizacija tako temelji na principu »flat organization«, katera zavzema največ tri organizacijske ravni, in temu primerno je bilo potrebno prilagoditi tudi strukturo kadrov. Posledica takšne organiziranosti je bilo 40 presežnih delavcev, ki so zasedali predvsem režijska delovna mesta; večini delavcev je Livar ponudil zaposlitev pod spremenjenimi pogoji dela.

Na dan 31. 12. 2013 je bilo v Livarju 473 zaposlenih. Število zaposlenih se je v primerjavi z začetkom leta 2013 zmanjšalo za 11. V letu 2013 je bilo povprečno 469 zaposlenih, planirano je bilo 452 zaposlenih. Računano iz efektivnih ur je bilo zaposlenih v povprečju še 105 pogodbenih delavcev.

Število zaposlenih po stopnji strokovne izobrazbe za Livar, d. d., na dan 31. 12. 2013:

Stopnja strokovne izobrazbe	Število zaposlenih	%
I	110	23,3
II	25	5,3
III	23	4,9
IV	173	36,6
V	92	19,5
VI/1	16	3,4
VI/2	16	3,4
VII	13	2,7
VIII	5	1,1
Skupaj	473	100,0

V drugi polovici leta smo se v Livarju pričeli pogovarjati o organizacijski kulturi, katera se kot prepletanje vrednot, obnašanj in osebnostnih lastnosti zaposlenih izkazuje skozi dnevna vedenja ter povezuje zaposlene k doseganju skupnih ciljev. Razlike med idealno organizacijsko kulturo, ki podpira zastavljene cilje razvoja, in dejansko, ki prevladuje v podjetju, smo ugotavljali s pomočjo posebne, v svetu uveljavljene metodologije. Rezultati raziskave so pokazali, da se trenutna dejanska kultura Livarja v veliki meri razlikuje od idealne. Spreminjanje organizacijske kulture bo zahteven in dolgotrajen proces, kateri bo terjal osvajanje novih znanj ter nastajanje pa tudi opuščanje določenih vrednot in obnašanj.

2.5. RAZVOJ

Razvojno dejavnost, ki sodi pod okrilje oddelka razvoja in tehnologije, Livar deli v več glavnih sklopov: strateški razvoj, razvoj novih izdelkov ter aplikativni razvoj. Aktivnost vključevanja razvojnih inženirjev v delo prodaje in nabave se je izredno povečala, odprta komunikacija z dobavitelji in kupci pa je rezultirala v poglobitvi odnosov ter hitremu in učinkovitemu reševanju tehnične livarske problematike.

Nova pridobitev, katera je bistveno olajšala delo razvojnih inženirjev in kontrole, predstavlja sistem Atos – 3D laserska skenirna naprava. V razvojne namene ga uporabljamo pri reverzibilnem inženirstvu. Iz slikovnega zajema površin ulitka ali livarskega orodja lahko z visokim znanjem uporabe konstrukcijskih orodij pripravimo pravilno geometrijo odlitka in tako izdelamo novo livarsko orodje brez potreb po kakršnih koli 2D ali 3D načrtih.

V podjetju Livar se zavedamo, da je potrebno v dolgoročnem obdobju ohranjati ter izboljšati konkurenčno prednost. Konkurenčnost v dolgoročnem obdobju pa se lahko poveča, v kolikor se usmerimo v proizvodnjo zahtevnih izdelkov, optimizacijo tehnoloških kot tudi proizvodnih procesov ter vzpodbujanje inventivnosti in inovacijske dejavnosti na ravni celotnega podjetja. Znanju, kot ključnemu elementu uspešnega delovanja oddelka razvoja in tehnologije, je bilo namenjeno veliko pozornosti. Z eksternimi kot tudi internimi izobraževanji se je nadgrajevala raven tehničnega znanja, zanemarljivo pa tudi ni dejstvo, da imamo trenutno dva doktorska študenta.

2.6. OKOLJE

Varstvo okolja predstavlja sestavni del vodenja Livarja, saj s svojim delovanjem posega v okolje, v katerem deluje. Livar okoljsko zavezanost dokazuje s svojo okoljsko politiko, mednarodnim standardom ISO 14001 ter okoljevarstvenim dovoljenjem izdanim s strani Agencije Republike Slovenije za okolje.

Glavne usmeritve odnosa Livarja do okolja so zapisane v okoljski politiki družbe, kjer se Livar zavezuje, da bo v vsakem trenutku skrbel za življenjsko in delovno okolje, da bodo vplivi nanj, kateri so posledica dejavnosti, znotraj zakonsko predpisanih in drugih zahtev oziroma se bo poskušalo te vplive zmanjšati na najmanjšo možno raven.

Poslovanje v letu 2013 je priča korenitim zasukom ter pozitivnim trendom, kar se odraža tudi na področju ekologije. Po nekaj zatišnih letih se je v letu 2013 del sredstev namenil za nabavo novih sistemov oziroma naprav za zmanjševanje emisij snovi v zrak. Predvsem se je veliko naredilo na delovanju kupolne peči, kjer smo z različnimi ukrepi ter prenostavitvami delovanja peči uspeli zmanjšati vrednost zdravju škodljivih plinastih frakcij halogeniranih organskih spojin pod mejno vrednost.

Da gremo v pravo smer, smo v letu 2013 uspeli dokazati tudi na osnovi recertifikacijske presoje sistema ravnanja z okoljem ISO 14001, kjer smo uspeli veljavnost certifikata podaljšati še za nadaljnja tri leta. Presoja je bila ena od najuspešnejših do sedaj, saj smo presojo prestali brez neskladnosti, kar kaže na to, da sledimo viziji in okoljski politiki družbe s poudarkom na okoljskih vlaganjih oziroma investicijah.

Kot smo že zapisali v okoljski politiki, bo tudi v prihodnje ena izmed glavnih usmeritev Livarja spremljanje in priprava vseh načrtovanih akcij za izvedbo okoljskih ciljev ter programov in podpiranje ter spodbujanje zavesti po nenehnem izboljševanju in zmanjševanju obremenjevanja okolja.

2.7. DOGODKI PO ZAKLJUČKU POSLOVNEGA LETA

Po zaključku poslovnega leta 2013 bistvenih dogodkov, kateri bi vplivali na izkazan poslovni izid poslovnega leta 2013, ni bilo. Prva dva meseca leta 2014 je Livar zaključil v skladu z načrti, prodajni rezultati presegajo načrtovane za 5 %, prav tako je nad načrtovanim tudi ustvarjeni rezultat.

3. UPRAVLJANJE S TVEGANJI

Izpostavljenost različnim tveganjem, tako poslovnim kakor tudi finančnim, je del vsakodnevnega delovanja v poslovnem svetu. Zato je zavedanje, da tveganja obstajajo ter vestno spremljanje teh, ključnega pomena za obstoj.

Likvidnostna tveganja

kot tveganja, ki so povezana z zagotavljanjem plačilne sposobnosti, upravljamo z načrtovanjem vseh pričakovanih in znanih odtokov ter na drugi strani z načrtovanjem in zagotavljanjem zadostnih denarnih pritokov za njihovo kritje. V zvezi s poravnavanjem finančnih obveznosti smo v nenehni komunikaciji z bankami, predvsem največjima dvema upnikoma, s katerima vedno najdemo sprejemljivo varianto za vse vključene stranke.

Kreditno tveganje

oziroma tveganje, da kupci ne bodo izpolnili svojih obveznosti, torej plačil terjatev, ki jih imamo do njih, nadziramo z bonitetnim preverjanjem naših kupcev, predvsem novih strank, ter s procesom izterjave terjatev.

Obrestna tveganja

obvladujemo s tekočim spremljanjem dogajanj na denarnem trgu ter s partnerskim odnosom do poslovnih bank. Dolgoročne in kratkoročne finančne obveznosti do bank in leasingov so vezane na EURIBOR, kar vpliva na izpostavljenost tveganju spremembe obrestnih mer.

Valutno tveganje

Večjega valutnega tveganja kot spremembe deviznih tečajev pri uvozu in izvozu v družbi Livar ni bilo, saj nabavni in prodajni trg deluje pretežno v okviru Evropske unije. Livar tudi nima kratkoročnih poslovnih terjatev do kupcev in kratkoročnih poslovnih obveznosti izraženih v tujih valutah.

Tveganje znižanja poštene vrednosti

Družba ima nepremičnine ter finančne naložbe, ki se vrednotijo po pošteni vrednosti. Te družba tekoče spremlja.

Tržna tveganja

obvladujemo z razpršenostjo prodaje po industrijskih panogah, s spremljanjem deležev prodaje po posameznih vrstah industrije ter s spremljanjem deleža prodaje po trgih. Prodajna tveganja obsegajo ustrezne trženjske strategije (cenovna konkurenčnost proizvodov). V čim večji meri se prodajna tveganja omejujejo z nenehnim razvojem novih izdelkov, storitev, ki bodo zanimive, uporabne in cenovno ustrezne.

Nabavna tveganja

so povezana s spremembo cen surovin in materialov, kakovostjo ter dobavnimi roki. Ta uravnavamo z ureditvijo pogodbenih razmerij z dobavitelji, kar nam omogoča stabilnejše, zlasti pa bolj predvidljivo poslovanje. Kljub temu pa na spremembo cen glavnih izdelavnih materialov, kot so jeklo, grodelj in energenti, nimamo vpliva. Spremembo cen omenjenih materialov imamo s formulo vključeno v prodajno ceno naših izdelkov.

Produktna tveganja

Na področju produktnih tveganj smo izpostavljeni nepravilnemu delovanju naših izdelkov na trgu. Produktna tveganja omejujemo z zagotavljanjem kakovosti v proizvodnem procesu ter z upoštevanjem vseh standardov. Naše vodilo je obvladovanje kakovosti, saj bomo le s kakovostnimi procesi, izvirnimi, tehnološko dovršenimi ter vrhunsko dodelanimi izdelki še bolj utrdili svoj položaj med priznanimi proizvajalci ulitkov.

Kadrovsko poslovno tveganje

Kadrovska tveganja vključujejo tveganja posledic socialnega dialoga z zaposlenimi, z izgubo ključnih kadrov ter pomanjkanje strokovno usposobljenih kadrov. Skušamo jih obvladovati z raznimi izobraževanji, z nagrajevanjem osebne uspešnosti itd. Bodoče potrebe po strokovno usposobljenem kadru poskušamo rešiti z nenehnim raziskovanjem na trgu dela za ključne kadre.

Investicijska tveganja

so povezana z doseganjem in uspešnim aktiviranjem investicij ter uvajanjem novih tehnologij, ki bodo v bližnji prihodnosti nujno potrebne.

Ključna **premoženjska tveganja**, kot so požar, strojelom, izpad proizvodnje, se prenašajo na zavarovalnico.

4. NAČRTI ZA LETO 2014

Za leto 2014 Livar predvideva prihodke od prodaje v višini 54,7 milijona EUR, kar je za 7 % več od doseženega v letu 2013. Prodajni plan leta 2014 sledi dolgoročni usmeritvi Livarja, katera narekuje zniževanje prodajnih količin ter hkrati višanje donosnosti izdelkov in s tem prodajnega prihodka ter spremembo strukture prodaje v smislu večanja deleža mehansko obdelanih ulitkov.

Prestrukturiranje podjetja, katero je uspešno potekalo v letu 2013, se bo nadaljevalo tudi v letu 2014 v smislu stabilizacije in utrjevanja doseženega. Ključnega pomena bo imelo prestrukturiranje finančnih obveznosti, Livar namreč kljub dobrim rezultatom ni sposoben slediti obstoječi pogodbeno dogovorjeni plačilni dinamiki. V letu 2014 bo Livar zaključil obdobje prestrukturiranja, se stabiliziral in bo sposoben dosegati visoko zastavljene cilje.

Za leto 2014 se v Livarju načrtujejo investicije v višini 1,95 milijona EUR, v nadaljnjih letih pa bodo letni zneski bistveno višji, leto 2014 bo namreč še vedno imelo rahel pridih finančne stabilizacije podjetja. Glavnina sredstev bo v letu 2014 namenjena čistilni napravi kupolne peči v Črnomlju, s čimer se bo bistveno zmanjšala poraba koksa, ter širitvi in posodobitvi mehanske obdelave.

V letu 2014 se za družbo Livar, d. d., predvideva celotni dobiček v višini 4,6 milijona EUR. Načrtovani dobiček iz poslovanja (EBIT) za leto 2014 znaša 6,0 milijona EUR, EBITDA pa 7,8 milijona EUR.

5. IZJAVE

5.1. IZJAVA O ODGOVORNOSTI POSLOVODSTVA

Uprava družbe Livar, d. d., je odgovorna za pripravo letnega poročila ter računovodskih izkazov s pojasnili na način, ki daje resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja ter izidov poslovanja za leto 2013 v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi in Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD-1).

Uprava potrjuje poslovno poročilo in računovodske izkaze s pojasnili za leto končano z dnem 31. 12. 2013 in izjavlja:

- da so računovodski izkazi pripravljeni ob predpostavki, da bo družba nadaljevala poslovanje tudi v prihodnje,
- da dosledno uporablja izbrane računovodske politike in da razkriva morebitne spremembe v računovodskih politikah,
- da so računovodske ocene pripravljene pošteno in preiščeno ter v skladu z načeli previdnosti in dobrega gospodarja,
- da so računovodski izkazi pripravljeni v skladu z veljavno zakonodajo in Slovenskimi računovodskimi standardi.

Uprava je odgovorna tudi za ustrezno vodenje računovodstva, za vzpostavitev, delovanje in vzdrževanje notranjega kontroliranja povezanega s pripravo in pošteno predstavitev računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake ter za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in drugih sredstev ter za izvajanje ukrepov, s katerimi zagotavlja ohranjanje vrednosti premoženja družbe.

Ivančna Gorica, 15. 4. 2014

Franc Rovere
Predsednik uprave Livar, d. d.

5.2. IZJAVA O UPRAVLJANJU

Družba pri svojem poslovanju ne uporablja kodeksa.

5.3. IZJAVA O PODRUŽNICAH

Družba nima podružnic.

RAČUNOVODSKO POROČILO
ZA LETO 2013

1. POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Poročilo neodvisnega revizorja

Delničarjem družbe Livar, d.d., Ivančna Gorica

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene računovodske izkaze družbe Livar, d.d., Ivančna Gorica, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2013, izkaz poslovnega izida, izkaz vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja družbe Livar, d.d., Ivančna Gorica, na dan 31. decembra 2013 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi.

Poudarjanje zadeve

Ne da bi izrazili mnenje s pridržki, opozarjamo na pojasnila v okviru poglavju računovodskega poročila z naslovom »Negotovost glede predpostavke delujočega podjetja«, ki predstavljajo, da je družba po letih izgub v poslovnem letu 2013 realizirala čisti dobiček v višini 3.393 tisoč EUR in na ta način za enak znesek zmanjšala bilančno izgubo na znesek 9.155 tisoč EUR, ki sicer na dan 31.12.2013 še vedno presega več kot polovico osnovnega kapitala in je ni mogoče pokriti v breme drugih sestavin kapitala. Družba na dan 31.12.2013 izkazuje primanjkljaj kratkoročnih sredstev glede na kratkoročne obveznosti v višini 404 tisoč EUR (na dan 31.12.2012 v višini 7.563 tisoč EUR), skupne finančne obveznosti pa znašajo 24.958 tisoč EUR, od katerih jih glede na trenutno pogodbeno dogovorjeno dinamiko odplačevanja 5.521 tisoč EUR zapade v letu 2014, preostanek pa v nadaljnjih štirih letih. Razpoložljivi denarni tok v

poslovnem letu 2014 po oceni družbe še ne omogoča poplačila celotnega kratkoročnega dela finančnih obveznosti, pogajanja o odobritvi kratkoročno in dolgoročno vzdržnih reprogramov odplačevanja finančnih obveznosti z upniki pa se odvijajo in še niso zaključena. Ob izboljššanem poslovanju je bodoča solventnost družbe odvisna od uspešnosti teh pogajanj. Obstoječe okoliščine nakazuje pomembno negotovost, ki lahko vzbudi bistven dvom v sposobnost družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje.

Poročilo o zahtevah druge zakonodaje

V skladu z zahtevo Zakona o gospodarskih družbah potrjujemo, da so informacije v poslovnem poročilu skladne s priloženimi računovodskimi izkazi.

Boštjan Mertelj
pooblaščen revizor

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje, d.o.o.

mag. Simona Korošec Lavrič
strokovna direktorica

KPMG Slovenija, d.o.o.
1

Ljubljana, 15. april 2014

2. BILANCA STANJA NA DAN 31. 12. 2013

SREDSTVA

		v EUR			
	Pojasnila	31. 12. 2013	31. 12. 2012	Indeks	
SREDSTVA		43.052.970	38.755.762	111	
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		26.862.407	26.397.075	102	
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	1	86.759	119.766	72	
1. Dolgoročne premoženjske pravice		86.759	119.766	72	
2. Druge dolgoročne aktivne čas. razmejitve		0	0	-	
II. Opredmetena osnovna sredstva	2	17.469.454	17.493.901	100	
1. Zemljišča in zgradbe		12.210.003	12.319.061	99	
a) Zemljišča		5.547.480	5.843.496	95	
b) Zgradbe		6.662.523	6.475.565	103	
2. Proizvajalne naprave in stroji		4.840.216	4.921.022	98	
3. Opredm. osnovna sredstva, ki se pridobivajo		419.235	253.818	165	
a) Opredm. osn. sredstva v gradnji		419.235	253.818	165	
b) Predujmi za pridobitev opr. osn. sredstev		0	0	-	
IV. Dolgoročne finančne naložbe	3	1.249.876	1.412.876	88	
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		821.876	1.200.876	68	
a) Delnice in deleži v družbah v skupini		30.000	30.000	100	
b) Delnice in deleži v pridruženih družbah		789.000	1.168.000	68	
c) Druge dolgoročne finančne naložbe		2.876	2.876	100	
2. Dolgoročna posojila		428.000	212.000	202	
Dolgoročna posojila pridruženim družbam		428.000	212.000	202	
Dolgoročna posojila drugim		0	0	0	
V. Dolgoročne poslovne terjatve	4	5.946.524	5.946.524	100	
VI. Odložene terjatve za davek	31	2.109.794	1.424.007	148	
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		16.121.349	12.304.650	131	
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo		0	0	0	
II. Zaloge	5	3.980.300	3.600.976	111	
1. Material		1.063.839	912.119	117	
2. Nedokončana proizvodnja		813.478	764.270	106	
3. Proizvodi in trgovsko blago		2.102.983	1.924.587	109	
4. Predujmi za zaloge		0	0	-	
III. Kratkoročne finančne naložbe	6	275.500	491.500	56	
1. Kratkoročna posojila		275.500	491.500	56	
Kratkoročna posojila pridruženim družbam		272.000	488.000	56	
Kratkoročna dana posojila drugim		3.500	3.500	100	
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	7	11.670.417	7.834.093	149	
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini		67.600	82.518	82	
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		9.443.462	6.035.021	156	
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		2.159.355	1.716.554	126	
V. Denarna sredstva	8	195.132	378.082	52	
C. KRATK. AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	9	69.214	54.037	128	
Izvenbilančna sredstva	15	206.262	206.262	100	

OBVEZNOSTI

v EUR

	Pojasnila	31. 12. 2013	31. 12. 2012	Indeks
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		43.052.970	38.755.762	111
A. KAPITAL	10	3.599.643	558.447	645
I. Vpoklicani kapital		6.069.276	6.069.276	100
1. Osnovni kapital		6.069.276	6.069.276	100
II. Kapitalske rezerve		7.156	4.821.497	0
IV. Presežek iz prevrednotenja		6.678.020	7.030.451	95
VI. Preneseni izid preteklih let		-9.154.810	-14.848.977	61
VIII. Čisti poslovni izid poslovnega leta		0	-2.513.801	-
B. REZERVACIJE IN DOLG. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	11	2.066.431	2.191.209	94
1. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		362.943	380.892	95
2. Druge rezervacije		1.703.488	1.810.317	94
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	12	20.791.998	16.084.412	129
I. Dolgoročne finančne obveznosti		19.436.394	14.660.405	133
1. Dolgoročne finančne obveznosti do bank		15.058.447	10.205.154	148
2. Dolgoročne fin. obveznosti za obveznice		0	820.000	0
3. Druge dolgoročne finančne obveznosti		4.377.947	3.635.251	120
III. Odložene obveznosti za davek	31	1.355.604	1.424.007	95
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	13	15.092.354	18.606.164	81
II. Kratkoročne finančne obveznosti		5.521.603	7.875.565	70
1. Kratkoročne finančne obveznosti do bank		4.126.572	6.602.628	62
2. Druge kratkoročne finančne obveznosti		575.030	1.272.938	45
3. Kratkoročne finančne obv. za obveznice		820.000	0	0
III. Kratkoročne poslovne obveznosti		9.570.751	10.730.598	89
1. Kratk. posl. obveznosti do družb v skupini		286.454	458.612	62
2. Kratk. poslovne obveznosti do dobaviteljev		6.054.562	7.404.370	82
3. Kratkoročne menične obveznosti		0	0	-
4. Kratk. posl. obv. na podlagi predujmov		3.729	1.098	340
5. Druge kratkoročne poslovne obveznosti		3.226.005	2.866.518	113
D. KRATK. PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	14	1.502.545	1.315.530	114
Izvenbilančne obveznosti	15	206.262	206.262	100

3. IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA ZA OBDOBJE

1. 1. 2013 DO 31. 12. 2013

v EUR

		Pojasnila	2013	2012	Indeks
1.	Čisti prihodki od prodaje	16	50.398.211	41.483.323	121
2.	Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	17	227.604	1.354.111	17
3.	Usredstveni lastni proizvodi in storitve	18	400.292	100.405	398
4.	Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	19	412.767	257.873	160
5.	Stroški blaga, materiala in storitev	20	34.125.058	33.515.776	102
	a) Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala		28.471.380	25.974.787	110
	b) Stroški storitev		5.653.678	7.540.989	75
6.	Stroški dela	21	10.625.675	7.555.601	141
	a) Stroški plač		6.506.436	4.542.749	143
	b) Stroški pokojninskih zavarovanj		682.123	474.728	144
	c) Stroški socialnih zavarovanj		1.834.612	1.241.023	148
	č) Drugi stroški dela		1.602.504	1.297.101	123
7.	Odpisi vrednosti	22	1.653.523	2.271.053	73
	a) Amortizacija		1.628.034	1.694.343	96
	b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredm. sredstvih in opredm. osn. sredstvih		7.382	68.000	5
	c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		18.107	508.710	9
8.	Drugi poslovni odhodki	23	406.657	682.146	60
9.	Finančni prihodki iz deležev		0	0	-
	a) Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini		0	0	-
	č) Finančni prihodki iz drugih naložb		0	0	-
10.	Finančni prihodki iz danih posojil	24	48.558	52.990	92
	a) Finančni prihodki iz posojil, danih v skupini		48.486	52.122	92
	b) Finančni prihodki iz posojil, danih drugim		72	868	9
11.	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	25	105.997	18.779	564
	b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih		105.997	18.779	564
12.	Fin. odh. iz oslabitve in odpisov fin. naložb	26	223.111	0	-
13.	Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	27	1.496.706	1.238.329	121
	a) Finančni odhodki iz posojil prejetih od bank		1.047.254	1.070.122	98
	b) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti		449.452	168.207	277
14.	Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	28	228.458	528.981	40
	a) Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti		96.565	389.418	24
	b) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti		131.893	139.563	94
15.	Drugi prihodki	29	202.872	711.858	28
16.	Drugi odhodki	30	215.451	329.588	65
17.	Davek iz dobička	32	113.823	0	-
18.	Odloženi davki	31	685.786	-371.668	-184
19.	Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	33	3.393.626	-2.513.801	-135

4. IZKAZ VSEOBSEGJOČEGA DONOSA ZA OBDOBJE OD 1. 1. 2013 DO 31. 12. 2013

---

v EUR

			2013	2012	Indeks
19.	Čisti poslovni izid obračunskega obdobja		3.393.626	-2.513.801	-135
20.	Spremembe presežka iz prevrednotenja neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev		-209.791	300.261	-70
21.	Spremembe presežka iz prevrednotenja finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo		-142.638	-1.196.461	12
21.	Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini		0	0	-
22.	Druge sestavine vseobsegajočega donosa		0	0	-
23.	Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja		3.041.197	-3.410.001	-89

5. IZKAZ DENARNIH TOKOV ZA LETO 2013

v EUR

	2013	2012
Denarni tokovi pri poslovanju		
Postavke izkaza poslovnega izida		
Poslovni prihodki (razen za prevrednotenje) in finančni prihodki iz posl. terjatev	51.110.834	42.471.833
Poslovni odhodki brez amortizacije (razen za prevredn.) in finančni odh. iz posl. obv.	-44.991.510	-41.666.286
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	571.963	-371.668
	6.691.287	433.879
Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja		
Začetne manj končne poslovne terjatve	-3.787.850	3.817.924
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	-15.177	-42.455
Začetne manj končne terjatve za odloženi davek	-617.382	371.669
Začetna manj končna sredstva za prodajo	0	0
Začetne manj končne zaloge	-379.324	-708.699
Končni manj začetni poslovni dolgovi	-1.246.804	-1.680.011
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	62.237	265.946
Končne manj začetne odložene obveznosti za davek	-68.403	0
	-6.052.704	2.024.373
Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju (a + b)	638.583	2.458.252
Denarni tokovi pri naložbenju		
Prejemki pri naložbenju		
Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku, ki se nanašajo na naložbenje	83	52.990
Prejemki od odtujitve neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev	29.933	20.867
Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	0	0
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	0	0
	30.016	73.857
Izdatki pri naložbenju		
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	-5.740	-10.000
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	-1.858.086	-559.216
Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	0	0
Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	0	-1.500
	-1.863.826	-570.716
Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (a + b)	-1.833.811	-496.859
Denarni tokovi pri financiranju		
Prejemki pri financiranju		
Prejemki od vplačanega kapitala	0	0
Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	3.311.715	89.606
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	22.123	300.000
	3.333.838	389.606

v EUR

	2013	2012
Izdatki pri financiranju		
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	-1.405.030	-951.560
Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	-891.531	-28.152
Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	-25.000	-1.043.944
	-2.321.561	-2.023.656
Prebitek prejemkov pri financiranju ali prebitek izdatkov pri financiranju	1.012.277	-1.634.050
Končno stanje denarnih sredstev	195.132	378.082
Denarni izid v obdobju	-182.949	327.343
Začetno stanje denarnih sredstev	378.082	50.739

6. IZKAZ GIBANJA KAPITALA

LETO 2013

v EUR

		Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Presežek iz prevrednotenja	Prenesena čista izguba	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Skupaj
A.1.	Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	6.069.276	4.821.497	7.030.451	-14.848.978	-2.513.801	558.447
A.2.	Začetno stanje poročevalskega obdobja	6.069.276	4.821.497	7.030.451	-14.848.978	-2.513.801	558.447
B.1.	Spremembe lastniškega kapitala – transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0
B.2.	Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	-352.429	0	3.393.626	3.041.197
a)	Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	3.393.626	3.393.626
c)	Sprememba presežka iz prevrednotenja nepremičnin	0	0	-209.791	0	0	-209.791
č)	Sprememba presežka iz prevrednotenja finančnih naložb	0	0	-142.638	0	0	-142.638
B.3.	Spremembe v kapitalu	0	-4.814.341	0	5.694.166	-879.825	0
a)	Razporeditev preostale čiste izgube primerjalnega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	-2.513.801	2.513.801	0
b)	Razporeditev dela čistega dobička poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala po sklepu uprave in nadzora	0	0	0	3.393.626	-3.393.626	0
č)	Pokrivanje izgube kot odbitne sestavine kapitala	0	-4.814.341	0	4.814.341	0	0
f)	Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0
C.	Končno stanje poročevalskega obdobja	6.069.276	7.156	6.678.022	-9.154.810	0	3.599.644

LETO 2012

v EUR

		Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Presežek iz prevrednotenja	Prenesena čista izguba	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Skupaj
A.1.	Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	6.331.660	7.156	7.926.651	-13.829.916	-1.019.062	-583.511
A.2.	Začetno stanje poročevalskega obdobja	6.331.660	7.156	7.926.651	-13.829.916	-1.019.062	-583.511
B.1.	Spremembe lastniškega kapitala – transakcije z lastniki	4.551.957	0	0	0	0	4.551.957
č)	Vnos dodatnih vplačil kapitala	4.551.957	0	0	0	0	4.551.957
B.2.	Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	-896.200	0	-2.513.801	-3.410.001
a)	Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	-2.513.801	-2.513.801
c)	Sprememba presežka iz prevrednotenja nepremičnin	0	0	300.261	0	0	300.261
č)	Sprememba presežka iz prevrednotenja finančnih naložb	0	0	-1.196.461	0	0	-1.196.461
B.3.	Spremembe v kapitalu	-4.814.341	4.814.341	0	-1.019.062	1.019.062	0
a)	Razporeditev preostale čiste izgube primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	-1.019.062	1.019.062	0
b)	Razporeditev dela čistega dobička poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala po sklepu uprave in nadzora	0	0	0	0	0	0
č)	Pokrivanje izgube kot odbitne sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0
b)	Druge spremembe v kapitalu	-4.814.241	4.814.341	0	0	0	0
C.	Končno stanje poročevalskega obdobja	6.069.276	4.821.497	7.030.451	-14.848.978	-2.513.801	558.447

PRILOGA 1 K IZKAZU GIBANJA KAPITALA

IZKAZ BILANČNEGA DOBIČKA/(IZGUBE) 2013

v EUR

	2013	2012
ČISTI IZID POSLOVNEGA LETA	3.393.626	-2.513.801
PRENESENI ČISTI DOBIČEK (PRENESENA IZGUBA)	-12.548.436	-14.848.977
ZMANJŠANJE (SPROSTITEV) KAPITALSKIH REZERV	0	0
ZMANJŠANJE (SPROSTITEV) REZERV IZ DOBIČKA	0	0
a) zakonske rezerve	0	0
b) rezerve za lastne deleže	0	0
c) druge rezerve iz dobička	0	0
POVEČANJE REZERV IZ DOBIČKA PO SKLEPU UPRAVE	0	0
a) zakonske rezerve	0	0
b) rezerve za lastne deleže	0	0
c) statutarne rezerve	0	0
POVEČANJE REZERV IZ DOBIČKA PO SKLEPU UPRAVE IN NS	0	0
a) druge rezerve iz dobička	0	0
BILANČNI DOBIČEK IN NJEGOVA RAZPOREDITEV (IZGUBA)	-9.154.810	-17.362.778
a) na delničarje	0	0
b) v druge rezerve	0	0
c) prenos v naslednje leto	-9.154.810	-17.362.778
č) drugi nameni (povečanje osnovnega kapitala)	0	0

7. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM ZA LETO 2013

Pojasnila k računovodskim izkazom delniške družbe LIVAR, d. d., v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi (v nadaljevanju Livar).

SPLOŠNA RAZKRITJA

Splošna razkritja (firma in sedež, dejavnost, zaposleni, imena članov uprave in nadzornega sveta) in vsa tveganja so predstavljena v poslovnem poročilu.

RAČUNOVODSKE USMERITVE

PODLAGE ZA SESTAVITEV RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Računovodski izkazi in pojasnila k izkazom v tem poročilu so sestavljena na osnovi Slovenskih računovodskih standardov, ki so stopili v veljavo 1. januarja 2006. Pri vrednotenju postavk, za katere standardi dajejo možnost izbire med različnimi načini vrednotenja, je družba uporabila usmeritve, ki so opisane v nadaljevanju. Prav tako so pri računovodenju upoštevane vse spremembe, ki so jih prinesli dopolnjeni in spremenjeni SRS v letu 2010.

Pri pripravi izkazov so upoštevana splošna pravila o členitvi izkazov bilance stanja, izkaza poslovnega izida, izkaza drugega vseobsegajočega donosa in vrednotenja postavk v računovodskih izkazih, vsebina prilog k izkazom in zahteve glede poslovnega poročila, kar zadošča za resničen in pošten prikaz poslovanja družbe v letnem poročilu. Prav tako sta upoštevani temeljni računovodski predpostavki: upoštevanje nastanka poslovnih dogodkov in upoštevanje časovne neomejenosti delovanja.

Kakovostne značilnosti računovodskih izkazov in s tem tudi celotnega računovodenja so predvsem razumljivost, ustreznost, zanesljivost in primerljivost.

Računovodski izkazi so sestavljeni v evrih, brez centov.

Bilanca stanja vključuje le tista sredstva in obveznosti, ki se nanašajo na poslovanje podjetja.

Uprava družbe je potrdila računovodske izkaze 7. 3. 2014.

POSAMEZNE RAČUNOVODSKE USMERITVE

DOLGOROČNA SREDSTVA

Neopredmetena sredstva in dolgoročne časovne razmejitve

Neopredmeteno sredstvo je razpoznavno nedenarno sredstvo, ki praviloma fizično ne obstaja in se pojavlja kot neopredmeteno dolgoročno sredstvo ter se razvršča na tista s končnimi dobami koristnosti in na tista z nedoločenimi dobami koristnosti. Družba ne razpolaga s sredstvi z nedoločenimi dobami koristnosti.

Ta zajemajo:

- dolgoročne aktivne časovne razmejitve, odloženi stroški razvijanja,
- naložbe v pridobljene dolgoročne premoženjske pravice (patenti, blagovne znamke, licence in druge pravice, dobro ime prevzetega podjetja),
- dane predujme za neopredmetena sredstva, ki so v bilanci stanja izkazani v povezavi z neopredmetenimi sredstvi in se knjigovodsko izkazujejo kot terjatve.

Neopredmeteno sredstvo se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. V nabavno vrednost se vštevajo tudi uvozne in nevračljive nakupne dajatve po odštetju trgovinskih in drugih popustov ter vsi neposredno pripisljivi stroški pripravljanja sredstva za nameravano uporabo.

Amortizacijske stopnje uporabljene za amortizacijo programskih licenc znašajo 10–25 % letno in se amortizirajo v dobi koristnosti. Oblikovanje popravkov vrednosti iz naslova amortiziranja bremeni stroške amortizacije.

Prevrednotenje neopredmetenih sredstev je sprememba njihove knjigovodske vrednosti. Neopredmetena sredstva se zaradi okrepitev ne prevrednotujejo. Njihova knjigovodska vrednost pa se lahko zmanjša samo na osnovi oslabitve. Izguba zaradi oslabitve se izkazuje kot prevrednotovalni poslovni odhodek v zvezi z neopredmetenimi sredstvi.

Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva (v nadaljevanju OOS) se v knjigovodskih razvidih oziroma v bilanci stanja pripoznajo, če je verjetno, da bodo pritekale gospodarske koristi in če je mogoče njegovo nabavno vrednost zanesljivo izmeriti.

OOS so zemljišča, zgradbe, proizvodna oprema in druga oprema. Med opredmetenimi osnovnimi sredstvi družba izkazuje tudi opremo vzeto v finančni najem, ki se amortizira po stopnjah sorodne opreme podjetja. Po pogodbenem koncu finančnega najema se lastništvo prenese na najemjemalca.

• **Zemljišča in zgradbe**

Družba pri vrednotenju zemljišč in zgradb uporablja **model prevrednotenja**. Prevrednotenje je sprememba prvotno izkazane vrednosti gospodarskih kategorij oziroma je vsako ponovno ovrednotenje, katero je bilo izvedeno na osnovi cenitvenih poročil. Ocenjevalec vrednosti uporablja za ocenjevanje

poštene vrednosti zemljišč model primerljivih prodaj, za ocenjevanje vrednosti zgradb pa nabavno vrednostno metodo.

Presežek iz prevrednotenja zemljišč in zgradb, ki je sestavni del kapitala, se prenese na preneseni poslovni izid, ko je priznanje zemljišča ali zgradbe odpravljeno. Prenese se celotni presežek, ko je sredstvo izločeno iz uporabe ali odtujeno.

- **Proizvajalna oprema in druga oprema**

Družba uporablja model nabavne vrednosti in torej vodi proizvajalno opremo ter drugo opremo po njihovih nabavnih vrednostih, zmanjšanih za amortizacijske popravke vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve. Opredmetena osnovna sredstva se časovno amortizirajo glede na dobo koristnosti. Oblikovanje popravkov vrednosti bremeni stroške amortizacije.

Nabavna vrednost opredmetenih osnovnih sredstev zajema nakupno vrednost in vse stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati osnovnemu sredstvu. Kasneje nastali stroški, ki omogočajo večje bodoče koristi glede na prvotno ocenjene, povečujejo nabavno vrednost. Stroški, ki omogočajo podaljšanje dobe uporabnosti sredstva, zmanjšujejo do takrat obračunani popravek vrednosti.

Osnovna sredstva nabavljena v tuji valuti so preračunana v domačo valuto po referenčnem tečaju Banke Slovenije, veljavnem na dan nastanka poslovne spremembe. Pozneje nastale tečajne razlike pri poravnavi obveznosti so obravnavane kot postavka finančnih prihodkov ali odhodkov.

Predujmi za osnovna sredstva so vrednoteni po nominalni vrednosti.

Opredmetena osnovna sredstva niso več predmet knjigovodskega evidentiranja, če so odtujena ali izničena, ker od njih ni več mogoče pričakovati koristi.

Amortizacija

Neodpisana vrednost opredmetenega osnovnega sredstva in neopredmetenega sredstva se zmanjšuje z amortiziranjem. Začetek amortiziranja je prvi dan naslednjega meseca, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo. Zemljišča, predujmi za osnovna sredstva in sredstva v gradnji oziroma izdelavi se ne amortizirajo.

Amortizacija se obračunava po stopnjah, ki so določene individualno (posamično) glede na predvideno dobo koristnosti posameznega osnovnega sredstva po metodi enakomernega časovnega amortiziranja.

S prehodom na nov model vrednotenja zgradb in zemljišč smo na novo izračunali amortizacijske stopnje glede na preostalo življenjsko dobo posameznih osnovnih sredstev.

V letu 2013 se je opravila presoja življenjskih dob za zgradbe, pri kateri je sodeloval tudi pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin.

Pri obračunu amortizacije družba upošteva naslednje letne amortizacijske stopnje:

	v %
Neopredmetena sredstva	10–25 %
Vlaganja v tuja osnovna sredstva	10–20 %
Zgradbe	1,43–10 %
Oprema za opravljanje osnovne dejavnosti	2–33 %
Druga oprema	7–25 %
Računalniška oprema	33–50 %
Transportna oprema	12,5–25 %

Finančne naložbe

Finančne naložbe so sestavni del finančnih instrumentov podjetja in so finančna sredstva, ki jih ima podjetje naložbenik, da bi z donosi, ki izhajajo iz njih, povečevalo svoje finančne prihodke; ti se razlikujejo od poslovnih prihodkov, ki izhajajo iz prodaje proizvodov in opravljanja storitev v okviru njihovega rednega poslovanja.

Večinoma gre za naložbe v kapital odvisnih in pridruženih podjetij kot tudi za finančne dolgove drugih podjetij (finančne naložbe v posojila) ter druge finančne naložbe.

Finančne naložbe v kapital odvisnih podjetij, pridruženih podjetij in druge finančne naložbe so razporejene v kategorijo za prodajo razpoložljivih sredstev in so izkazane po pošteni vrednosti. Poštena vrednost se ugotavlja na osnovi cenitvenega poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij, ki je vpisan v register pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti podjetij pri Slovenskem inštitutu za revizijo. Poštena vrednost naložbe se ugotavlja kot sedanja vrednost bodočih donosov z uporabo metode diskontiranega denarnega toka.

Prejeti deleži v dobičku povečujejo finančne prihodke.

Prevrednotenje finančnih naložb je sprememba njihove knjigovodske vrednosti. Pojavi se predvsem kot prevrednotenje finančnih naložb na njihovo pošteno vrednost, prevrednotenje finančnih naložb zaradi njihove oslabitve ali prevrednotenje finančnih naložb zaradi odprave njihove oslabitve. Na vsak dan bilance stanja družba oceni, ali obstaja kakšen nepristranski dokaz o morebitni oslabiljenosti finančne naložbe. Če tak dokaz obstaja, se finančno naložbo prevrednoti zaradi oslabitve.

Ločeno se izkazujejo dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe.

Del dolgoročnih finančnih naložb v posojila, ki zapade v plačilo v enem letu po datumu bilance stanja, je izkazan kot kratkoročna finančna naložba.

Dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe izražene v tuji valuti se preračunajo v domačo valuto po tečaju na dan nastanka. Tečajne razlike, ki se pojavijo po datumu bilance stanja, se štejejo kot postavka

finančnih prihodkov v zvezi z dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi naložbami oziroma finančnih odhodkov v zvezi z njimi.

V letu 2013 je družba na osnovi cenitvenega poročila prevrednotila dolgoročno finančno naložbo v lastniški delež družbe Livnica Jelšingrad Livar, a. d., z uporabo metode diskontiranih bodočih denarnih tokov ob upoštevanju »statično« opredeljene vrednosti poslovno nepotrebne premoženja.

KRA TKOROČNA SREDSTVA

Zaloge

Družba spremlja zaloge v pomožnih knjigah in sintetično v glavni knjigi, ter njihovo stanje usklajuje mesečno po končanih vseh materialnih in blagovnih obračunih. Pri izkazovanju upošteva SRS 4.

Zaloge, ki jih družba spremlja, so zaloge surovin, materiala in pomožnega materiala, rezervnih delov za tekoče vzdrževanje in drobni inventar z dobo koristnosti do enega leta. Prav tako družba spremlja zaloge nedokončane proizvodnje, polizdelkov, gotovih izdelkov in trgovskega blaga.

Zaloge materiala in trgovskega blaga so ovrednotene po nabavnih cenah, ki jih sestavljajo nakupna cena, uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave. Pri izkazovanju družba uporablja standardne cene z odmiki. Poraba zalog je vrednotena po metodi tehtanih povprečnih cen.

Zaloge nedokončane proizvodnje, polizdelkov in proizvodov se vrednotijo po proizvodjalnih stroških, pri čemer je količinska enota proizvoda in polproizvoda ovrednotena z neposrednimi stroški materiala, neposrednimi stroški dela, neposrednimi stroški amortizacije, neposrednimi stroški storitev. Tisti del stroškov, ki nastajajo na produktivnih stroškovnih mestih in so po svoji vsebini posredni proizvodjalni stroški, so s ključem prevaljeni na stroškovni nosilec, torej na proizvod oziroma polproizvod.

Pri izkazovanju zalog nedokončane proizvodnje, polizdelkov in proizvodov družba uporablja standardne cene z odmiki.

Zaloge zaradi oslabitve prevrednotujemo, če njihova knjigovodska vrednost presega čisto iztržljivo vrednost. Znesek oslabitve knjigovodske vrednosti je pripoznan kot povečanje prevrednotovalnih poslovnih odhodkov v zvezi z obratnimi sredstvi. Pri tem je izrednega pomena, da upoštevamo tudi njihovo kurantnost oziroma nekurantnost.

Zmanjšanje vrednosti zalog surovin, materiala in drobnega inventarja se izkazuje kot povečanje stroškov materiala, zmanjšanje vrednosti zalog izdelkov in trgovskega blaga pa kot povečanje poslovnih odhodkov.

Normalni in presežni kalo ter primanjkljaji, ki bremenijo podjetje, se prikazujejo v zmanjšani vrednosti zalog ter povečanju poslovnih odhodkov.

Višina normalnega kala je predpisana s sklepom uprave družbe in usklajena z objavljenim pravilnikom v Uradnem listu RS 101/1999.

Terjatve

Večino terjatev do kupcev sestavljajo terjatve za prodane izdelke, trgovsko blago, material in storitve. Terjatve vseh vrst se ob začetnem pripoznanju izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo plačane. Prvotne terjatve se lahko kasneje povečajo ali pa glede na prejeto plačilo ali drugačno poravnavo zmanjšajo za vsak znesek, utemeljen s pogodbo.

Razčlenjujejo se na dolgoročne in kratkoročne poslovne terjatve. Terjatve do pravnih oseb v tujini se preračunajo v domačo valuto po referenčnem tečaju Banke Slovenije, učinki povečujejo finančne prihodke oziroma odhodke. Obresti so obračunane na osnovi pogodb in povečujejo finančne prihodke.

Terjatve, za katere obstaja domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku oziroma v celotnem znesku, so izkazane kot sporne in dvomljive terjatve.

Pri oblikovanju popravkov vrednosti terjatev smo upoštevali individualno oceno izterljivosti posamezne terjatve ter zastaralne roke posameznih terjatev.

K oblikovanju popravkov smo pristopili predvsem iz vsebinske obravnave poplčila terjatev. Upoštevali smo sklenjene komercialne pogodbe. Kot osnova za utemeljeno oblikovane popravke pa nam je služila predvsem strokovna ocena in mnenje komercialnega oddelka.

Odpisi in popravki vrednosti terjatev predstavljajo prevrednotovalne poslovne odhodke obratnih sredstev.

Denarna sredstva

Denarna sredstva sestavljajo gotovina, knjižni denar in denar na poti. Gotovina je denar v blagajni, in sicer v obliki bankovcev in kovancev. Knjižni denar je denar na računih pri banki ali drugi finančni ustanovi, ki se lahko uporablja za plačevanje. Denar na poti je denar, ki se prenaša iz blagajne na ustrezni račun pri banki ali drugi finančni ustanovi in se istega dne še ne vpiše kot dobroimetje pri njej.

Denarna sredstva se ob začetnem pripoznanju izkažejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, po preveritvi, da imajo takšno naravo.

Sredstva v tujih valutah so preračunana po referenčnem tečaju Banke Slovenije na dan bilanciranja, tečajna razlika pa je izkazana med finančnimi prihodki in odhodki.

Kapital

Kapital odraža lastniško financiranje podjetja in je z vidika podjetja njegova obveznost do lastnikov. Opredeljen je ne samo z zneski, ki so jih lastniki vložili v podjetje, temveč tudi z zneski, ki so se pojavili pri poslovanju podjetja.

Celotni kapital sestavljajo vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, presežek iz prevrednotenja, preneseni čisti poslovni izid iz preteklih let in nerazporejeni čisti poslovni izid poslovnega leta. Osnovni kapital se vodi v domači valuti.

Prevrednotenje kapitala je sprememba njegove knjigovodske vrednosti kot posledica prevrednotenja sredstev. Kot prevrednotenje pa se ne šteje vračunavanje novih vplačil, izplačil in zneskov, ki izhajajo iz sprotnega čistega dobička oziroma čiste izgube. Opravi se na koncu poslovnega leta ali med njim.

Presežek iz prevrednotenja se pojavi zaradi povečanja knjigovodske vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev, neopredmetenih sredstev, dolgoročnih in kratkoročnih finančnih naložb izkazanih po modelu prevrednotenja in ga izkazujemo ločeno glede na nastanek. Omogoča kritje kasnejšega zmanjšanja knjigovodske vrednosti oziroma slabitve istih gospodarskih kategorij.

Dolgoročne rezervacije

Vrednost dolgoročnih rezervacij predstavlja vrednost izdatkov, potrebnih za poravnavo dolgoročnih obveznosti, ugotovljenih na dan bilance stanja z upoštevanjem tveganja in negotovosti.

Dolgoročne rezervacije na račun vnaprej vračunanih stroškov oziroma odhodkov se zmanjšujejo neposredno za stroške oziroma odhodke, zaradi katerih so bile oblikovane.

Dolgoročne rezervacije se na račun odloženih prihodkov prenesejo med poslovne prihodke poslovnega leta, v katerem so se pojavili stroški oziroma odhodki.

Namen rezervacij je v obliki vnaprej vračunanih stroškov oziroma odhodkov zbrati zneske, ki bodo v prihodnosti omogočili pokritje takrat nastalih stroškov oziroma odhodkov. Med takšne rezervacije sodijo tudi rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi. Družba vsako leto preverja višino oblikovanih rezervacij in jo glede na izračune temu primerno korigira.

Knjigovodska vrednost rezervacij je enaka njihovi izvirni vrednosti, zmanjšani za porabljene zneske, dokler se ne pojavi potreba po njihovem povečanju ali zmanjšanju.

Rezervacije se ne prevrednotujejo in se na koncu obračunskega obdobja popravijo tako, da je njihova vrednost enaka sedanji vrednosti izdatkov, ki so po predvidevanjih potrebni za poravnavo obveznosti.

Rezervacije so oblikovane v primeru, ko je obveznost mogoče zanesljivo izmeriti. Ob koncu poslovnega leta ne smejo biti prikazane z zneskom, ki bi bil neutemeljena skrita rezerva.

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo. Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade diskontirane na dan bilance stanja. Izračun je bil narejen za vsakega zaposlenega tako, da se upošteva strošek odpravnine ob upokojitvi ter strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Izračun je z uporabo projicirane enote pripravil pooblaščen aktuar. Vrednost dolgoročne rezervacije predstavlja sedanjo vrednost izdatkov, potrebnih za poravnavo dolgoročne obveznosti, ugotovljene na dan bilance stanja z upoštevanjem tveganja in negotovosti.

DOLGOVI

Finančne in poslovne obveznosti

Vsi dolgovi se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev ali poplačilo katerega poslovnega dolga, v primeru dolgoročnih poslovnih dolgov prejem praviloma opredmetenih osnovnih sredstev, v primeru kratkoročnih poslovnih dolgov pa prejem kakega proizvoda ali storitve ali opravljeno delo oziroma obračunani strošek, odhodek ali delež v poslovnem izidu.

Kratkoročni in dolgoročni dolgovi

Dolgovi so lahko finančni in poslovni.

Kratkoročni finančni dolgovi so dobljena kratkoročna posojila na osnovi posojilnih pogodb in so razčlenjeni na tiste, ki jih družba dobi od bank ali od drugih finančnih inštitucij ali pa se kot financerji pojavljajo druge pravne in fizične osebe. Dolgovi se razčlenjujejo tudi glede na to ali gre za dolgove do povezanih družb ali ne.

Kratkoročni poslovni dolgovi so kratkoročni dobaviteljski krediti za kupljeno blago ali kupljene storitve, kratkoročne obveznosti do zaposlencev za opravljeno delo, kratkoročne obveznosti do financerjev v zvezi z obrestmi in podobnimi postavkami, kratkoročne obveznosti do države iz naslova davkov, tudi obračunanega davka na dodano vrednost. Posebna vrsta so tudi obveznosti do kupcev za dobljene predujme pa tudi za prejete kratkoročne varščine.

Dolgoročni finančni dolgovi so dobljena dolgoročna posojila na osnovi posojilnih pogodb in izdani dolgoročni dolžniški vrednostni papirji. Podvrsta dobljenih dolgoročnih posojil so tudi dolgovi do najemodajalcev v primeru finančnega najema.

Dolgoročni poslovni dolgovi so dolgoročni dobaviteljski krediti za kupljeno blago ali kupljene storitve. Podvrsta dolgoročnih poslovnih dolgov so obveznosti do kupcev iz prejetih dolgoročnih varščin.

Obveznosti se kasneje povečujejo s pripisanimi donosi (obresti, druga nadomestila), za katere obstaja sporazum z upnikom in se zmanjšujejo za odplačane zneske ter morebitne drugačne poravnave v dogovoru z upnikom. Del dolgoročnih obveznosti, ki je že zapadel v plačilo in del dolgoročnih obveznosti, ki bo zapadel v plačilo v letu dni, se v bilanci stanja preneseta med kratkoročne obveznosti.

Kratkoročni in dolgoročni dolgovi, izraženi v tuji valuti, se na dan bilance stanja preračunajo v domačo valuto po referenčnem tečaju Banke Slovenije. Povečanje kratkoročnih dolgov povečuje redne finančne odhodke, zmanjšanje pa redne finančne prihodke.

Kratkoročne časovne razmejitve

So terjatve in druga sredstva ter obveznosti, ki se bodo po predvidevanjih pojavili v letu dni in katerih nastanek je verjeten, velikost pa zanesljivo izmerjena.

Kratkoročne časovne razmejitve so lahko:

AKTIVNE so obravnavane kot terjatve v širšem smislu, ker se razlikujejo od denarnih sredstev kakor od stvari in zajemajo kratkoročne odložene stroške, ki so opredeljeni kot vnaprej plačani zneski, ki ob plačilu še niso pomenili stroška in bremenili poslovnega izida.

PASIVNE so obravnavane kot dolgovi v širšem pomenu in se razlikujejo od kapitala kot obveznosti do lastnikov, zajemajo pa kratkoročno odložene prihodke oziroma kratkoročno vnaprej vračunane odhodke, nastajajo pa na osnovi enakomernega obremenjevanja dejavnosti ali poslovnega izida pa tudi zalog s pričakovanimi stroški, ki se še niso pojavili.

Kratkoročne časovne razmejitve niso prevrednotene. Med letom in ob sestavljanju računovodskih izkazov je preverjena realnost in upravičenost njihovega obstoja.

PRIPOZNAVANJE PRIHODKOV

Prihodki

so povečanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki povečanj sredstev (na primer denarja ali terjatev zaradi prodaje blaga) ali zmanjšanje dolgov (na primer zaradi opustitve njihove poravnave). Preko poslovnega izida vplivajo na kapital. Razčlenjujejo se na poslovne, finančne in druge prihodke. Poslovni in finančni prihodki se štejejo kot redni prihodki.

Prihodke od prodaje sestavljajo prodajne vrednosti v obračunskem obdobju prodanih proizvodov, trgovskega blaga, storitev, materiala, tako na domačem kot tujem trgu. Dejansko se pripoznajo, ko blago zapusti skladišče in se evidentirajo za to ustrezni dokumenti. Merijo se na osnovi prodajnih cen, navedenih na računih ali drugih listinah, zmanjšanih za popuste, odobrene ob prodaji ali pozneje, tudi zaradi zgodnejšega plačila. Morebiti odobreni popusti zmanjšujejo prihodke od prodaje in se ne pripoznajo kot finančni odhodki. Načeloma se evidentirajo po načelu fakturirane realizacije. Navedeni prihodki se pripoznajo pod naslednjimi pogoji:

- podjetje prenese na kupca vsa pomembna tveganja in koristi, ki izhajajo iz lastništva,
- podjetje ne sodeluje pri poslovanju niti toliko, kolikor je običajno zaradi lastništva niti dejansko ne odloča o prodanih proizvodih,
- verjetno je, da bodo gospodarske koristi povezane s poslom pritekale v podjetje,
- znesek prihodkov je zanesljivo oceniti,
- stroške, ki so nastali ali bodo nastali v zvezi s poslom, pa je mogoče zanesljivo izmeriti.

Če obstaja kakršnakoli negotovost, se prihodki začasno odložijo in se pripoznajo, ko je dvom odstranjen. Pri konsignacijski prodaji, pri kateri se konsignatar zaveže prodati blago v izročiteljevem imenu, se prihodki pripoznajo, ko je blago prodano.

Prihodki od opravljenih storitev se merijo po prodajnih cenah dokončanih storitev ali po prodajnih cenah nedokončanih storitev glede na stopnjo dokončanosti del (seveda ne sme biti dvomov o dokončanosti del ali dvomov o tem ali bo storitev plačana ali ne).

Prihodki od opravljenih storitev, razen od opravljenih storitev, ki vodijo do finančnih prihodkov, se merijo po prodajnih cenah dokončanih storitev ali po prodajnih cenah nedokončanih storitev glede na stopnjo njihove dokončnosti.

Med poslovnimi prihodki so tudi drugi poslovni prihodki skupaj s prevrednotovalnimi in so prav tako povezani s poslovnimi učinki. To so zlasti subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije, premije in podobni prihodki, ki jih sicer izkazujemo na kontu. Sem uvrščamo tudi prihodke od odprave rezervacij in prihodke od poslovnih združenj.

Med prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki so dobički od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev, zmanjšanja popravkov vrednosti poslovnih terjatev zaradi odprave njihove oslabitve ter odpisi poslovnih dolgov.

Med finančnimi prihodki se izkazujejo:

- Finančni prihodki iz deležev do podjetij v skupini in do drugih podjetij ter finančni prihodki iz drugih naložb. Med prevrednotovalnimi finančnimi prihodki se izkazujejo zlasti pozitivne razlike, ki nastanejo pri prodaji teh, ko njihova prodajna vrednost preseže knjigovodsko, zmanjšane za morebitni presežek iz prevrednotenja, seveda, če je bilo prej prevrednotenje pripoznano v kapitalu.
- Finančni prihodki iz danih posojil, danim podjetjem v skupini ali danim drugim podjetjem. Dana posojila so finančne naložbe v dolgove drugih podjetij. V bilanci stanja so ločeno izkazana dolgoročna in kratkoročna posojila, medtem ko se v izkazu poslovnega izida finančni prihodki od obojih izkazujejo skupaj. Obresti so obračunane po pogodbeni obrestni meri.
- Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do podjetij v skupini in do drugih. Gre za obračunane obresti in za pozitivne tečajne razlike, ki izhajajo tako iz dolgoročnih poslovnih terjatev, kakor tudi kratkoročnih poslovnih terjatev. Obresti so obračunane po dogovorjeni obrestni meri, podjetje pa običajno zaračunava tudi zamudne obresti zaradi nepravočasno plačanih terjatev.

Med drugimi prihodki se izkazujejo neobičajne postavke, ki v obravnavanem letu nimajo nič skupnega z rednim poslovanjem. Sem sodijo: finančni prihodki iz vrednotenja naložbenih nepremičnin po pošteni vrednosti, dotacije, subvencije, ki niso v zvezi s prodanimi količinami oziroma določenimi stroški, prejete odškodnine in kazni ter drugi. V poslovnem razdobju povečujejo poslovni rezultat družbe.

PRIPOZNAVANJE ODHODKOV

Odhodki

so zmanjšanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki zmanjšanja sredstev (na primer zalog blaga zaradi prodaje) ali povečanja dolgov (na primer zaradi obračunanih obresti); preko poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala.

Razvrščajo se na poslovne odhodke, finančne in druge odhodke. Poslovni in finančni odhodki so redni odhodki.

Poslovni odhodki so enaki vračunanim stroškom v obračunskem obdobju, povečanim za stroške, ki se zadržujejo v začetnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje, ter zmanjšanim za stroške, ki se zadržujejo v končnih zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje. Sem sodi tudi nabavna vrednost prodanega blaga in materiala.

Po svoji vsebini se ti poslovni odhodki razvrščajo po namenu (funkciji) na proizvodjalne stroške prodanih količin in v trgovinskih enotah na nabavno vrednost prodanih količin ter na posredne stroške nabavljanja in prodajanja, neposredne stroške prodajanja, posredne stroške uprave.

Med prevrednotovalnimi poslovnimi odhodki se izkazuje negativna razlika med čisto prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo prodanega opredmetenega ali neopredmetenega osnovnega sredstva. Enako se obravnava tudi izguba zaradi oslabitve opredmetenega osnovnega sredstva, neopredmetenega sredstva, oslabitev zalog surovin, materiala, drobnega inventarja, izdelkov in nedokončanih izdelkov. Prav tako oslabitev terjatev knjižimo med omenjene odhodke.

Med finančnimi odhodki se izkazujejo:

- Finančni odhodki iz finančnih obveznosti, ki izhajajo iz prejetih posojil od družb v skupini, od bank in od drugih družb. Tu se izkazujejo odhodki za obresti in negativne tečajne razlike od kratkoročnih in dolgoročnih finančnih dolgov. Dolgovi se obrestujejo na osnovi pogodbeno dogovorjenih obrestnih mer in se pomembno ne razlikujejo od efektivnih obrestnih mer, merijo pa se po začetni pripoznani vrednosti zmanjšani za plačila. Negativne tečajne razlike v zvezi z dolgovi v tuji valuti se ugotovijo na datum bilance stanja na osnovi takratnega tečaja.
- Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do podjetij v skupini in do drugih ter finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti. Tu se izkazujejo odhodki iz obresti in negativne tečajne razlike od kratkoročnih in dolgoročnih poslovnih dolgov. Sem sodijo torej zaračunane obresti, zaradi nepravočasno plačanih poslovnih obveznosti do dobaviteljev.

Med druge odhodke pa štejemo predvsem odhodke, ki so povezani z naložbenimi nepremičninami, med katere sodi amortizacija naložbenih nepremičnin, ter tudi oslabitve naložbenih nepremičnin. Med druge odhodke sodijo tudi denarne kazni in odškodnine ter druge neobičajne postavke.

Poslovanje s tujimi valutami

Sredstva in viri izraženi v tuji valuti se v bilanci stanja na dan 31. 12. 2013 preračunajo po referenčnem tečaju Banke Slovenije. Pozitivne in negativne tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Davek od dohodka pravnih oseb

Davek od dohodka pravnih oseb je izračunan na temelju prihodkov in odhodkov, ki so izkazani v izkazu poslovnega izida in v skladu z veljavno davčno zakonodajo.

Odložene obveznosti za davek

Obveznosti za odloženi davek se pripoznajo za zneske davka iz dobička, ki jih bo moralo podjetje dodatno plačati v prihodnjih davčnih obdobjih in so posledica obdavčljivih začasnih razlik; so torej zneski, ki se prištejejo pri ugotavljanju obdavčljivega dobička (davčne izgube) v prihodnjih obdobjih, ko se knjigovodska vrednost sredstva povrne ali knjigovodska vrednost obveznosti poravna. Obveznosti za odloženi davek se ne diskontirajo.

Odložene terjatve za davek

Odložene terjatve za davek se pripoznajo za zneske davka iz dobička, ki bodo povrnjeni v prihodnjih obdobjih in so posledica odbitnih začasnih razlik, prenosa neizrabljenih davčnih izgub ter neizrabljenih davčnih dobropisov v naslednja obdobja; so torej zneski, ki se odštejejo pri ugotavljanju obdavčljivega dobička (davčne izgube) v prihodnjih obdobjih, ko se knjigovodska vrednost sredstva povrne ali knjigovodska vrednost obveznosti poravna. Odložene terjatve za davek se pripoznajo le, če je verjetno, da bo v prihodnje na razpolago obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče izrabiti odbitnečasne razlike, neizrabljene davčne izgube in davčne dobropise. Odložene terjatve za davek se ne diskontirajo.

Poročanje po odsekih

Odsek je prepoznavni sestavni del družbe, ki se ukvarja s proizvodi ali storitvami (področni odsek) ali proizvodi in storitvami v posebnem gospodarskem okolju (območni odsek) ter je predmet tveganj in donosov, drugačnih od tistih v drugih odsekih. Pri pripravljanju in predstavljanju računovodskih izkazov družba ne razkriva področnih odsekov, ker se ukvarja samo z eno dejavnostjo. Družba ne poroča niti območnih odsekov, ker ne vodi ustreznih evidenc, ki bi ji to omogočalo.

IZKAZ GIBANJA DENARNIH TOKOV

Sestavljen je po posredni metodi iz podatkov bilance stanja na dan 31. 12. 2013, iz podatkov bilance stanja na dan 31. 12. 2012, iz podatkov izkaza poslovnega izida za leto 2013 in iz dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev prejemkov in izdatkov ter za ustrezno razčlenitev pomembnejših postavk.

8. POJASNILA K BILANCI STANJA

..... POJASNILO 1

NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

v EUR

	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Dolgoročne premoženjske pravice	86.759	109.766
Druge dolgoročne AČR	0	10.000
Skupaj	86.759	119.766

Gibanje neopredmetenih sredstev v letu 2013 je bilo naslednje:

v EUR

	Dolgoročne premoženjske pravice	Dolgoročno razmejeni stroški	Dolgoročne premoženjske pravice v pridobivanju	Skupaj
NABAVNA VREDNOST				
Stanje 31. 12. 2012	386.779	0	10.000	396.779
Pridobitve	0	0	5.740	5.740
Odtujitve	0	0	0	0
Prenos z investicij v teku	5.740	0	-5.740	0
Prenos med OOS	0	0	0	0
Stanje 31. 12. 2013	392.519	0	10.000	402.519
POPRAVEK VREDNOSTI				
Stanje 31. 12. 2012	277.013	0	0	277.013
Odtujitve	0	0	0	0
Amortizacija	38.747	0	0	38.747
Prenos med OOS	0	0	0	0
Stanje 31. 12. 2013	315.760	0	0	315.760
Neodpisana vrednost 31. 12. 2012	109.766	0	10.000	119.766
Neodpisana vrednost 31. 12. 2013	76.759	0	10.000	86.759

Neopredmetena sredstva so se v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 zmanjšala za 27 %. Vlaganja v tuja osnovna sredstva so izkazana med opredmetenimi osnovnimi sredstvi.

Dolgoročne premoženjske pravice (76.759 EUR) kot tudi sredstva v pridobivanju (10.000 EUR) se nanašajo na računalniške programe.

..... POJASNILO 2

OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

v EUR

	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Zemljišča in zgradbe	12.210.003	12.319.061
a) Zemljišča	5.547.480	5.843.496
b) Zgradbe	6.662.523	6.475.565
Proizvajalne naprave in stroji	4.840.216	4.921.022
Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo	419.235	253.818
a) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	419.235	253.818
b) Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	0	0
Skupaj	17.469.454	17.493.901

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2013 je bilo naslednje:

v EUR

	Zemljišča	Zgradbe	Oprema in nadom. deli	Vlaganja v tuja osnovna sredstva	Opredmet. osnovna sredstva v izdelavi	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 31. 12. 2012	5.843.496	6.497.020	27.377.050	147.187	253.818	40.118.571
Nove nabave	0	0	0	0	1.858.087	1.858.087
Zmanjš./Prevredn.	-311.016	-196.323	0	0	0	-507.339
Povečanja/Prevredn.	0	46.356	0	0	0	46.356
Prenos z inv. v teku	15.000	336.925	1.340.190	556	-1.692.670	0
Odtujitve/Zmanjšanja	0	-21.455	-84.263	-20.866	0	-126.584
Stanje 31. 12. 2013	5.547.480	6.662.523	28.632.977	126.877	419.235	41.389.091
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 31. 12. 2012	0	21.455	22.563.422	39.793	0	22.624.670
Odtujitve/Zmanjšanja	0	-21.455	-76.826	0	0	-98.281
Zmanjš./Prevredn.	0	-196.038	0	0	0	-196.038
Amortizacija	0	196.038	1.371.616	21.633	0	1.589.287
Stanje 31. 12. 2013	0	0	23.858.212	61.425	0	23.919.638
Neodpisana vrednost						
31. 12. 2012	5.843.496	6.475.565	4.813.628	107.394	253.818	17.493.901
Neodpisana vrednost						
31. 12. 2013	5.547.480	6.662.523	4.774.764	65.452	419.235	17.469.454

Na osnovi cenitvenega poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremični smo prevrednotili vrednost zemljišč in zgradb na njihovo pošteno vrednost na dan 31. 12. 2013.

Če družba Livar, d. d., ne bi prevrednotila zgradb in zemljišč, bi neodpisana vrednost zemljišč na dan 31. 12. 2013 znašala 1.220.418 EUR, neodpisana vrednost zgradb na dan 31. 12. 2013 pa 2.955.960 EUR.

V letu 2013 smo aktivirali opremo v knjigovodski vrednosti 1.340.190 EUR in izvedli za 336.925 EUR investicij v zgradbe.

Tu gre omeniti predvsem aktiviranje opreme, ki predstavlja večje vrednosti:

- Nakup stroja Okuma v znesku 267.700 EUR.
- Menjava receptorja v znesku 263.000 EUR.
- Obnova tlakov in zamenjava strešne kritine v mehanski obdelavi v znesku 114.000 EUR.
- Nakup stroja Mori Seiki NH-5000 v znesku 48.500 EUR.
- Obnova peskalnega stroja v vrednosti 40.000 EUR.
- Asfaltiranje dvorišča in parkirišča v Črnomlju v vrednosti 33.000 EUR.
- Obnovitev sanitarij v Ivančni Gorici in Črnomlju v vrednosti 37.500 EUR.
- Vgradnja kompresorja CSD105t-SPC Kaeser v vrednosti 25.000 EUR.
- Ostala oprema manjših posamičnih vrednosti.

Neodpisana vrednost osnovnih sredstev, pridobljenih na osnovi pogodb o finančnem najemu, na dan 31. 12. 2013 znaša 1.429.813 EUR. Obveznosti iz finančnega najema znašajo na dan 31. 12. 2013 4.314.089 EUR.

Zemljišča v knjigovodski vrednosti 5.547.480 EUR in zgradbe v višini 6.662.523 EUR so zastavljene v korist bank za zavarovanje odplačil dolgoročno in kratkoročno prejetih posojil.

Družba na dan 31. 12. 2013 nima sklenjenih obvez za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev.

.... POJASNILO 3

DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE

	v EUR	
	31. 12. 2013	31. 12. 2012
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil	821.876	1.200.876
a) Delnice in deleži v družbah v skupini	30.000	30.000
b) Delnice in deleži v pridruženih družbah	789.000	1.168.000
c) Druge dolgoročne finančne naložbe	2.876	2.876
2. Dolgoročna posojila	428.000	212.000
a) Dolgoročna posojila pridruženim družbam	428.000	212.000
b) Dolgoročna posojila drugim podjetjem	0	0
Skupaj	1.249.876	1.412.876

Gibanje dolgoročnih finančnih naložb v letu 2013 je bilo naslednje:

v EUR

	Deleži v podjetjih v skupini	Delnice v pridruženih družbah po pošteni vrednosti	Druge dolgoročne finančne naložbe	Dolgoročno dana posojila	Skupaj
NABAVNA OZ. POŠTENA VREDNOST					
Stanje 31. 12. 2012	722.217	1.168.000	332.971	212.000	2.435.188
Povečanje	0	0	0	216.000	216.000
Zmanjšanja	0	0	0	0	0
Prevrednotenje	0	-379.000	0	0	-379.000
Stanje 31. 12. 2013	722.217	789.000	332.971	428.000	2.272.188
POPRAVEK VREDNOSTI					
Stanje 31. 12. 2012	-692.217	0	-330.095	0	-1.022.312
Povečanje	0	0	0	0	0
Zmanjšanje – prodaja	0	0	0	0	0
Stanje 31. 12. 2013	-692.217	0	-330.095	0	-1.022.312
Stanje 31. 12. 2012	30.000	1.168.000	2.876	212.000	1.412.876
Stanje 31. 12. 2013	30.000	789.000	2.876	428.000	1.249.876

Skupna vrednost dolgoročnih naložb znaša 1.249.876 EUR in se je primerjalno z letom 2012 znižala za 11 %.

Razlog za znižanje vrednosti dolgoročnih finančnih naložb je v padcu vrednosti naložbe v pridruženo podjetje Jelšingrad Livar. 43,03-odstotni delež je bil 31. 12. 2013 ocenjen na 789.000 EUR. Presežek iz prevrednotenja finančne naložbe se je znižal za 155.889 EUR, dobiček leta 2013 pa se je zaradi prevrednotenja znižal za 223.111 EUR (pojasnilo 26).

Deleže v podjetjih v skupini predstavljajo naložbe v štiri podjetja v Sloveniji s 100-odstotnim deležem ter naložba v podjetje Topola Livar MO – v stečaju.

v EUR

Odvisna družba	Sedež podjetja	Država podjetja	Delež lastništva 31. 12. 2013	Kapital odvisnega podjetja 31. 12. 2013	Poslovni izid leta 2013
Topola Livar MO, d. o. o. – v stečaju	Ul. Milana Blagojeviča 9, Topola	Srbija	97,95 %	NP	NP
Livar Belt, d. o. o.	Ulica Heroja Stariha 17, 8340 Črnomelj	Slovenija	100 %	-48.913	-13.213
Livar FMO, d. o. o.	Ulica Heroja Stariha 17, 8340 Črnomelj	Slovenija	100 %	-41.946	-3.929
Livar LNL, d. o. o.	Ljubljanska cesta 43, 1295 Ivančna Gorica	Slovenija	100 %	-22.135	-11.213
Livar STORITVE, d. o. o. – v stečaju	Ljubljanska cesta 43, 1295 Ivančna Gorica	Slovenija	100 %	NP	NP

V letu 2013 je bil predlagan stečaj za podjetje Livar storitve, d. o. o. Začetek stečajnega postopka je 21. 8. 2013 in od takrat podjetje Livar, d. d., nima več vpogleda v poslovne knjige podjetja Livar storitve, d. o. o.

Delnice v pridruženih družbah predstavlja naložba v 43,03-odstotni delež v osnovnem kapitalu podjetja Jelšingrad Livar, a. d. Naložba v višini 789.000 EUR je vrednotena po pošteni vrednosti preko kapitala. Ta naložba je zastavljena za prejeto posojilo (pojasnilo 12). Vrednotenje po pošteni vrednosti se izvaja na osnovi uporabljenega modela vrednotenja. Ta temelji na donosu zasnovanem načinu ocenjevanja vrednosti, pri vrednotenju pa se izhaja iz podatkov o poslovanju in premoženju ocenjevane družbe, ter ugotovitev iz analize makroekonomskega okolja in panoge. Pri izračunu so uporabljeni za okolje in dejavnost značilni dejavniki zahtevane stopnje donosnosti lastniškega in dolžniškega kapitala ter rasti prostega denarnega toka v rezidualu.

v EUR

Pridružena družba	Sedež podjetja	Država podjetja	Delež lastništva 31. 12. 2013	Kapital pridruženega podjetja 31. 12. 2013	Poslovni izid leta 2013
Jelšingrad Livar, a. d.	Ul. Brače Podgornika 8, Banja Luka	Republika Srbska, Bosna in Hercegovina	43,03 %	13.042.506 EUR	81.344 EUR

Dolgoročna dana posojila v letu 2013 zajemajo dano posojilo pridruženi družbi Jelšingrad Livar, a. d., v znesku 428.000 EUR, ki se obrestuje po 7-odstotni letni obrestni meri in pribitkom 3M EURIBOR. Kratkoročni del posojila v višini 72.000 EUR, ki zapade v letu 2014, je izkazan med kratkoročnimi finančnimi naložbami. V letu 2013 je bila za zavarovanje kredita pridobljena hipoteka na zemljišču v lasti družbe Jelšingrad Livar, a. d. Zaradi spremembe ročnosti se je zvišal dolgoročni del posojila za 216.000 EUR.

Družba Livar, d. d., ima v lasti tudi 14,04-odstotni delež v podjetju Topola Livar, a. d., ter 97,95-odstotni delež v podjetju Topola Livar MO, d. o. o., v stečaju.

.... POJASNILO 4

DOLGOROČNE POSLOVNE TERJATVE

v EUR

	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Dolgoročne poslovne terjatve	5.946.524	5.946.524
Skupaj	5.946.524	5.946.524

Dolgoročne poslovne terjatve so terjatve do pridružene družbe Jelšingrad Livar, a. d., v višini 5.946.524 EUR in izvirajo iz vlaganj v osnovna sredstva. Terjatev se bo odplačala v 40 kvartalnih obrokih, pri čemer prvi obrok zapade v letu 2014, zadnji pa v letu 2024. Pogodbena letna obrestna mera znaša 5 %, terjatev je nezavarovana. Terjatev bo konvertirala v kapital odvisne družbe, ko bodo ustvarjeni zakonski pogoji za to.

..... POJASNILO 5

ZALOGE

	v EUR	
	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Material	1.108.275	928.486
Popravek vrednosti zalog materiala	-56.729	-30.424
Drobni inventar	12.293	14.056
Nedokončana proizvodnja in polizdelki	813.478	764.270
Proizvodi	2.184.328	2.081.561
Popravek vrednosti zalog proizvodov	-81.411	-157.039
Trgovsko blago	66	66
Skupaj	3.980.300	3.600.976

V strukturi zalog predstavljajo deleži surovin in materiala 27 %, nedokončane proizvodnje 20 %, proizvodov in trgovskega blaga 53 %. Zaloge so se v letu 2013 v primerjavi s stanjem konec leta 2012 zvišale za 10 %.

Na osnovi opravljene letne inventure ni bilo ugotovljenih inventurnih mankov in inventurnih viškov. Zaloge niso zastavljene kot jamstvo za prejeta posojila ali druge obveznosti.

..... POJASNILO 6

KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE

- Kratkoročna posojila

	v EUR	
	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Kratkoročna posojila	275.500	491.500
Skupaj	275.500	491.500

Kratkoročne finančne naložbe so se v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 znižale za 44 % zaradi spremembe ročnosti prenosa danega posojila.

Kratkoročne finančne naložbe sestavljajo:

- kratkoročni del dolgoročno danega posojila pridruženemu podjetju Jelšingrad Livar, a. d., v višini 72.000 EUR (pojasnilo 3), ki se obrestuje po letni obrestni meri 3M EURIBOR + 7 %,
- kratkoročno dano posojilo pridruženemu podjetju Jelšingrad Livar, a. d. (200.000 EUR), ki se obrestuje po fiksni letni obrestni meri 6 %,
- dan kratkoročni depozit Carinskemu uradu v višini 2.000 EUR,
- posojilo zaposlenemu (1.500 EUR).

..... POJASNILO 7

KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE

	v EUR	
	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Kratkoročne poslovne terjatve do odvisnih in pridruženih družb	67.600	82.518
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	9.443.462	6.035.021
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	2.159.355	1.716.554
Skupaj	11.670.417	7.834.093

V primerjavi s preteklim letom so se kratkoročne poslovne terjatve povišale za 49 %.

- Kratkoročne poslovne terjatve do odvisnih in pridruženih družb

	v EUR			
	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Čista vrednost 31. 12. 2013	Čista vrednost 31. 12. 2012
Jelšingrad Livar, a. d. – pridružena družba	67.600	0	67.600	82.518
Skupaj	67.600	0	67.600	82.518

V letu 2013 nismo oblikovali popravkov vrednosti terjatev do pridruženih in odvisnih družb.

- Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev

	v EUR			
	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Čista vrednost 31. 12. 2013	Čista vrednost 31. 12. 2012
Kupci v državi	1.824.587	47.312	1.777.275	1.123.196
Kupci v tujini	9.582.766	1.916.579	7.666.187	4.911.825
Skupaj	11.407.353	1.963.891	9.443.462	6.035.021

Družba v letu 2013 ni oblikovala dodatnih popravkov terjatev do kupcev. Vse terjatve do kupcev so nezavarovane.

Starostna struktura na dan 31. 12. 2013 je naslednja:

				v EUR
Zapadlost	Kupci v državi	Kupci v tujini	Podjetja v skupini	Skupaj
Nezapadlo	1.535.884	6.441.159	0	7.977.043
Do 30 dni	202.995	580.348	0	783.342
Do 60 dni	9.802	255.401	0	265.203
Do 90 dni	720	89.269	0	89.989
Nad 90 dni	27.875	300.010	67.600	395.485
Skupaj	1.777.275	7.666.187	67.600	9.511.062

Gibanje popravkov vrednosti terjatev v letu 2013 je bilo naslednje:

			v EUR
	Pridružena in odvisna podjetja	Drugi kupci	Skupaj
Stanje 1. 1. 2013	745.604	1.279.999	2.025.603
Povečanje	0	0	0
Zmanjšanje	0	-61.712	-61.712
Stanje 31. 12. 2013	745.604	1.218.287	1.963.891

V poslovnem letu 2013 smo oblikovane popravke iz prejšnjih let zmanjšali za 61.712 EUR zaradi poplčila terjatve.

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev v višini 940.023 EUR so za prejete kredite zastavljene v korist bank.

- Kratkoročne poslovne terjatve do drugih

Kratkoročne poslovne terjatve do drugih v skupni vrednosti 2.159.355 EUR predstavljajo:

- terjatve do države in državnih institucij v višini 362.485 EUR (glavnina iz naslova vračila davka na dodano vrednost),
- terjatve za dane avanse v višini 750.519 EUR; terjatev vsebuje avans dan podjetju Exoterm Holding, d. d.,
- terjatve iz naslova prodaje terjatev v višini 67.239 EUR,
- terjatve iz naslova konsignacijske prodaje v višini 617.069 EUR,
- regresne terjatve do Topola Livar, a. d., iz naslova plačil glavnice in obresti na osnovi danega poročila 202.190 EUR,
- ostale terjatve v višini 159.853 EUR.

Na bruto vrednost regresnih terjatev do Topola Livar, a. d., v višini 2.021.897 EUR je oblikovana slabitev terjatve v višini 90 %.

..... POJASNILO 8

DENARNA SREDSTVA

	v EUR	
	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Denarna sredstva v blagajni	2.338	522
Denarna sredstva na računih	192.794	377.560
Skupaj	195.132	378.082

Denarna sredstva na transakcijskih računih pri domačih bankah so znašala 163.319 EUR, pri bankah v tujini pa 29.475 EUR.

..... POJASNILO 9

AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Aktivne časovne razmejitve se nanašajo na kratkoročno odložene stroške oziroma odhodke.

	v EUR	
	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	69.214	54.037
Skupaj	69.214	54.037

..... POJASNILO 10

KAPITAL

	v EUR	
	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Vpoklicani kapital	6.069.276	6.069.276
• Osnovni kapital	6.069.276	6.069.276
Kapitalske rezerve	7.156	4.821.497
Presežek iz prevrednotenja	6.678.021	7.030.451
Preneseni čisti poslovni izid	-9.154.810	-14.848.977
Čisti poslovni izid poslovnega leta	0	-2.513.801
Skupaj	3.599.643	558.447

Kapital družbe na dan 31. 12. 2013 znaša 3.599.643 EUR, kapital sestavlja 6.069.276 delnic, knjigovodska vrednost delnice na dan 31. 12. 2013 znaša 0,59 EUR/delnico. Uprava družbe je v skladu z ZGD z dobičkom poslovnega leta 2013 pokrivala preteklo izgubo.

Kapitalske rezerve predstavljajo zneske vplačil nad nominalno vrednostjo vpisanih delnic.

Na osnovi sklepa skupščine z dne 27. 6. 2013 je bila v breme kapitalskih rezerv delno pokrita izguba preteklih let.

Gibanje presežka iz prevrednotenja v letu 2013 je bilo naslednje:

v EUR

	Nepremičnine	Dolg. finančna naložba v Jelšingrad	Odloženi davki	Skupaj
Začetno stanje 1. 1. 2012	8.298.569	155.889	-1.424.007	7.030.451
Prevrednotenje	-264.944	-155.889	68.404	-352.429
Sprememba davčne stopnje	0	0	0	0
Končno stanje 31. 12. 2013	8.033.625	0	-1.355.603	6.678.021

V primeru prevrednotenja kapitala na osnovi preračuna z indeksom cen življenjskih potrebščin za leto 2013 (0,7 %) bi čisti dobiček znašal 3.389.717 EUR.

..... POJASNILO 11

REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

v EUR

	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Rezervacije za kočljive pogodbe	218.404	372.447
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	362.943	380.892
Rezervacije za dana jamstva	1.485.084	1.400.004
Druge rezervacije iz naslova vnaprej vračunanih stroškov	0	37.866
Skupaj	2.066.431	2.191.209

Oblikovane rezervacije podrobno:

v EUR

	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Rezervacije za kočljive pogodbe	218.404	372.447
• Odprte tožbe	218.404	372.447
Rezervacije za pokojnine, jubilejne nagrade in odpravnine	362.943	380.892
• Rezervacije za jubilejne nagrade	128.236	115.580
• Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	234.707	265.312
Rezervacije za dana jamstva	1.485.084	1.400.004
• Dano poročilo pridruženemu podjetju za prejeta posojila pri tuji banki	1.485.084	1.400.004
Druge rezervacije iz naslova vnaprej vračunanih stroškov	0	37.866
• Rezervacija za ureditev deponije livarskih odpadkov Suhi Most	0	37.866
Skupaj	2.066.431	2.191.209

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve so se v letu 2013 zmanjšale za 6 %.

v EUR

	Rezervacije za kočljive pogodbe	Rezervacije za jubilejne nagrade	Rezervacije za odpravnine	Rezervacije za dana poročstva	Druge rezervacije	Skupaj
Stanje 31. 12. 2012	372.447	115.580	265.312	1.400.004	37.866	2.191.209
Oblikovanje	34.351	32.720	0	0	0	67.071
Odprava	-112.584	-3.095	-4.852	0	0	-120.531
Črpanje	-75.810	-16.969	-25.753	0	-37.866	-156.397
Prenos iz/na kratkoročen del	0	0	0	85.079	0	85.079
Stanje 31. 12. 2013	218.404	128.236	234.707	1.485.083	0	2.066.431

Rezervacije za kočljive pogodbe zaradi odprtih tožb v višini 218.404 EUR predstavljajo vračunane stroške po tožbah dobaviteljev, bivših zaposlenih in drugih.

Na dan 31. 12. 2013 smo na osnovi novega aktuarskega izračuna uskladili stanje rezervacij za odpravnine ob upokojitvi in rezervacije za jubilejne nagrade. Pri tem je bila uporabljena metoda predvidene pomembnosti enot (PUCM metoda), pri čemer se vsi dobički in izgube ter stroški preteklega službovanja pripoznajo takoj. Pri izračunu so bile uporabljene aktuarske predpostavke, in sicer:

- demografske predpostavke (umrljivost, stopnje fluktuacije zaposlencev),
- finančne predpostavke (inflacija, krivulja obrestnih mer ter donosnost obveznic, diskontna mera in prihodnja raven plač v podjetju in RS).

Stanje rezervacij za zaposlene ustreza številu zaposlenih, ki dolgoročno ostajajo zaposleni v družbi Livar, d. d.

Rezervacije za dana jamstva so iz naslova poročstva, ki je bilo dano podjetju Topola Livar, a. d. Podjetje Topola Livar, a. d., je kot glavni dolжник najel kredit pri banki NLB, d. d. Rezervacije so bile oblikovane na osnovi preteklih izkušenj in verjetnosti, da bo obveznosti v imenu glavnega dolžnika moral poravnati porok. Ustrezen kratkoročni del rezervacij v višini 371.271 EUR je izkazan med pasivnimi časovnimi razmejitvami.

..... POJASNILO 12

DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI

v EUR

	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	15.058.447	10.205.154
Dolgoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic	0	820.000
Druge dolgoročne finančne obveznosti	4.377.947	3.635.251
Skupaj	19.436.394	14.660.405

Dolgoročne finančne obveznosti do bank:

v EUR

	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Banke v državi	15.009.366	10.205.154
Banke v tujini	49.081	0
Skupaj	15.058.447	10.205.154

Stanje obveznosti iz naslova dolgoročnih obveznosti do bank se je na dan 31. 12. 2013 v primerjavi s preteklim letom povišalo zaradi reprogramov bančnih posojil.

Kratkoročni del dolgoročno prejetih posojil pri bankah v višini 4.126.572 EUR je izkazan med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi do bank.

Vsa dolgoročno prejeta posojila pri bankah so nominirana v EUR in se v glavnini obrestujejo na osnovi variabilnih letnih obrestnih mer. Referenčne obrestne mere so različne: 1-mesečni EURIBOR, 3-mesečni EURIBOR in 6-mesečni EURIBOR. Pribitki pa znašajo od 1,25 do 7 odstotnih točk na referenčno obrestno mero.

Posojila v skladu s pogodbami veljavnimi na dan 31. 12. 2013 zapadejo v plačilo do leta 2020 in so zavarovana s hipoteko na nepremičninah družbe in/ali zastavo terjatev do kupcev. V obdobju 5 let po datumu bilance stanja zapade 19.318.275 EUR obveznosti.

- Druge dolgoročne finančne obveznosti

Druge dolgoročne finančne obveznosti predstavljajo:

- Obveznosti družbe na osnovi pogodb finančnega najema, ki po trenutno veljavnih anuitetnih načrtih zapadejo do leta 2018 in znašajo 3.859.429 EUR. Kratkoročna zapadlost iz naslova lizing pogodb znaša 454.660 EUR in je izkazana med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi. Pogodbe finančnega najema se obrestujejo po letni obrestni meri 3-mesečni oziroma 6-mesečni EURIBOR + pribitek od 2,5 do 4,25 %.
- Obveznost iz naslova prejetega posojila družbe Exoterm Holding, d. d., v skupni višini 518.518 EUR. Posojilo je obrestovano po letni obrestni meri 6-mesečni EURIBOR + 4,95 %. Zadnji obrok zapade v plačilo v letu 2015. Za prejeta posojila je družba zastavila delnice pridružene družbe (pojasnilo 3).

..... POJASNILO 13

KRATKOROČNE OBVEZNOSTI

V spodnjih preglednicah razkrivamo kratkoročne obveznosti v skladu s pogodbenimi določili veljavnimi na dan 31. 12. 2013

- **Kratkoročne obveznosti**

v EUR

	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Kratkoročne finančne obveznosti	5.521.603	7.875.565
Kratkoročne poslovne obveznosti	9.570.751	10.730.599
Skupaj	15.092.354	18.606.164

- **Kratkoročne finančne obveznosti**

v EUR

	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	4.126.573	6.602.628
Kratkoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic	820.000	0
Druge kratkoročne finančne obveznosti	575.030	1.272.937
Skupaj	5.521.603	7.875.565

- **Kratkoročne finančne obveznosti do bank**

v EUR

	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Banke v državi	3.842.366	6.128.075
Banke v tujini	284.207	474.553
Skupaj	4.126.573	6.602.628

Kratkoročne finančne obveznosti do bank predstavljajo:

- kratkoročni del dolgoročno prejetih posojil pri bankah v višini 3.092.366 EUR,
- kratkoročno prejeto posojilo pri banki v višini 750.000 EUR, ki se obrestuje s fiksno letno obrestno mero v višini 6 % in je zavarovano z zastavo terjatev do kupcev,
- kratkoročni del posojila najetega pri banki v tujini v višini 284.207 EUR.
- **Kratkoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic**

Uprava družbe je v letu 2009 sprejela sklep o izdaji 340 podrejenih imenskih obveznic, vsako v nominalni vrednosti 10.000 EUR, z zapadlostjo 31. 12. 2014. Obrestna mera je 6 % letno.

Do 31. 12. 2009 je podjetje, takrat pomembni lastnik družbe, podalo izjavo o prevzemu 100 imenskih podrejenih obveznic v skupni nominalni vrednosti 1.000.000 EUR. Obveznosti iz naslova obveznic so bile delno poravnane, in sicer s pobotanjem terjatev iz naslova danega posojila v letih 2011 in 2012. Obveznost na dan 31. 12. 2013 znaša še 820.000 EUR in zapade v plačilo 31. 12. 2014.

- Druge kratkoročne finančne obveznosti

V okviru drugih kratkoročnih finančnih obveznosti družba izkazuje:

- kratkoročne obveznosti iz naslova kratkoročnega dela pogodb o finančnem najemu v skupni višini 454.660 EUR,
- kratkoročne obveznosti iz naslova kratkoročnega dela dolgoročnega posojila do podjetja Exoterm Holding, d. d., v višini 120.370 EUR.
- Kratkoročne poslovne obveznosti

	v EUR	
	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Kratkoročne poslovne obveznosti do odvisnih družb	286.454	458.612
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	6.054.562	7.404.370
Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	3.729	1.098
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	3.226.005	2.866.519
Skupaj	9.570.751	10.730.599

Kratkoročne obveznosti do odvisnih družb je družba Livar, d. d., v letu 2013 poravnala v višini 190.158 EUR. Predstavljajo predvsem obveznosti iz naslova zaračunanih stroškov storitev, ki so jih odvisne družbe zaračunale matičnemu podjetju. Po vsebini gre za stroške najete delovne sile, ki je bila konec leta 2010 zaradi prestrukturiranja prezaposlena na odvisne družbe.

Kratkoročne poslovne obveznosti so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšale za 11 %.

Obveznosti do dobaviteljev na domačem trgu znašajo 4.436.258 EUR, do dobaviteljev v tujini pa 1.904.759 EUR.

Med drugimi poslovnimi obveznostmi (3.226.005 EUR) so izkazane obveznosti do zaposlenih iz naslova plač v višini 800.903 EUR, obveznosti do državnih institucij v višini 510.385 EUR, obveznosti za obresti od prejetih posojil od bank in od drugih v višini 867.778 EUR, obveznosti iz naslova zaračunanih obresti od dobaviteljev v višini 178.806 EUR, obveznosti do podjetja Pirex, d. o. o., 368.493 EUR, obveznosti iz naslova lizing pogodb v višini 401.511 EUR ter ostale obveznosti v znesku 98.129 EUR.

..... POJASNILO 14

PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

- Kratkoročni vračunani stroški in odhodki

v EUR		
	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Vnaprej vračunane obresti od bank	7.593	21.388
Vračunana izguba iz naslova terminskega nakupa delnic	342.342	0
Drugi vnaprej vračunani stroški	671.840	694.906
Vračunani stroški znižanja plač leta 2012	425.097	425.097
Vračunani stroški obresti od obveznosti do odvisnih družb	0	115.109
Druge pasivne časovne razmejitve	55.673	59.030
Skupaj	1.502.545	1.315.530

Pasivne časovne razmejitve v vrednosti 1.502.545 EUR se v celoti nanašajo na kratkoročno vnaprej vračunane stroške oziroma odhodke in so se primerjalno z letom 2012 povečale za 14 %.

Razlog za povečanje pasivnih časovnih razmejitev predstavljajo kratkoročno vračunani stroški izgub iz naslova terminskega odkupa delnic družbe Livar Jelšingrad, a. d. (342.342 EUR).

Drugi vnaprej vračunani stroški se nanašajo na vnaprej vračunane stroške, za katere je družba prejela račun v letu 2014 (251.369 EUR), kratkoročni del poročstva v višini 371.271 EUR ter vnaprej vračunane obveznosti za obresti obveznic (49.200 EUR).

Družba je v letu 2013 odpravila pripoznanje potencialnih obveznosti za stroške obresti od obveznosti do odvisnih družb v višini 115.109 EUR.

..... POJASNILO 15

IZVENBILANČNA SREDSTVA IN OBVEZNOSTI

v EUR		
	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Neizkoriščene kreditne linije pri bankah	0	0
Garancije	0	0
Dana poročstva	206.262	206.262
Skupaj	206.262	206.262

Zabilančna evidenca se nanaša na dano poročstvo družbi Topola Livar, a. d., za najeto bančno posojilo. 90 % vrednosti še neplačanih glavnih posojila je izkazanih med dolgoročnimi rezervacijami oziroma PČR, preostanek 10 % pa v zabilančni evidenci.

9. POJASNILA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

Družba se je skladno z računovodskim standardom 25 odločila za sestavo stopenjske oblike izkaza poslovnega izida po različici I. Na osnovi stroškovnega računovodstva je izdelan tudi prikaz stroškov po funkcionalnih skupinah.

v EUR		
	2013	2012
Nabavna vrednost prodanega blaga	373.918	268.875
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov	41.726.825	36.464.279
Stroški prodajanja	1.633.257	1.854.424
Stroški splošnih dejavnosti	2.823.819	3.506.178
Prevrednotovalni poslovni odhodki	25.489	576.709
Skupaj	46.583.308	42.670.465

..... POJASNILO 16

ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE

v EUR		
	2013	2012
Prihodki od prodaje proizvodov	49.961.126	40.627.020
Prihodki od prodaje storitev	289.913	723.766
Prihodki od prodaje blaga	5.592	2.987
Prihodki od prodaje materiala	141.580	129.550
Skupaj	50.398.211	41.483.323

v EUR		
	2013	2012
Prihodki od prodaje na domačem trgu	10.812.110	9.850.899
• Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	10.762.865	9.718.362
• Prihodki od prodaje blaga in materiala	49.245	132.537
Prihodki od prodaje na tujem trgu	39.586.101	31.632.424
• Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	39.586.101	31.632.424
• Prihodki od prodaje blaga in materiala	0	0
Skupaj	50.398.211	41.483.323

Čisti prihodki od prodaje so se v primerjavi s preteklim letom zvišali za 21 %. Večina čistih prihodkov od prodaje (78 %) je bila dosežena s prodajo na tujem trgu.

..... POJASNILO 17

SPREMEMBE VREDN. ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE

	v EUR	
	2013	2012
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	227.604	1.354.111
Skupaj	227.604	1.354.111

V letu 2013 beležimo povišanje vrednosti zalog v znesku 227.604 EUR, kar glede na pravila predstavitve izkaza poslovnega izida zvišuje poslovni izid.

..... POJASNILO 18

VREDNOST USREDSTVENIH LASTNIH PROIZVODOV

	v EUR	
	2013	2012
Usredstveni lastni proizvodi	400.292	100.405
Skupaj	400.292	100.405

Usredstveni lastni proizvodi v višini 400.292 EUR izkazujejo vrednost lastnih izdelkov in storitev uporabljenih za potrebe družbe, predvsem pa vrednost lastnih investicij izvedenih z delom in sredstvi družbe.

..... POJASNILO 19

DRUGI POSLOVNI PRIHODKI

(S PREVREDNOTOVALNIMI POSLOVNIMI PRIHODKI)

	v EUR	
	2013	2012
Prihodki od porabe in odprave dolgoročnih rezervacij	239.062	230.682
Drugi prevrednotovalni poslovni prihodki	173.705	27.191
Skupaj	412.767	257.873

Prihodki od odprave in porabe rezervacij se nanašajo na odpravo in porabo rezervacij iz naslova kočljivih pogodb, jubilejnih nagrad ter odpravnin (podrobno v pojasnilu 11).

Druge prevrednotovalne poslovne prihodke v višini 173.705 EUR predstavljajo prihodki iz naslova:

- prejetih zavarovalniških bonusov v višini 64.895 EUR,
- odpisov obveznosti pri dobaviteljih v višini 28.761 EUR,
- prihodkov od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev v višini 9.013 EUR,
- sofinanciranja štipendistov v višini 9.323 EUR,
- plačanih popravkov terjatev v višini 61.713 EUR.

..... POJASNILO 20

STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV

	v EUR	
	2013	2012
Nabavna vrednost prodanega materiala in blaga	373.918	268.875
Stroški materiala	28.097.461	25.705.912
Stroški storitev	5.653.679	7.540.989
Skupaj	34.125.058	33.515.776

V letu 2013 sicer beležimo višje stroške v primerjavi z letom 2012, ampak se je tudi obseg proizvodnje primerjalno z letom 2012 občutno povečal. Stroški so bili pod nenehnim mesečnim nadzorom skrbnikov. Stroški materiala so se v primerjavi s preteklim letom povežali za 9 %, stroški storitev so se v primerjavi s preteklim letom znižali za 25 %.

V nadaljevanju je podrobneje prikazana členitev posameznih vrst stroškov materiala in storitev.

- Stroški materiala

	v EUR	
	2013	2012
Stroški materiala	22.614.997	21.387.235
Stroški pomožnega materiala	460.866	406.670
Stroški energije	3.391.549	2.951.525
Stroški nadomestnih delov za osnovna sredstva in materiala za vzdrževanje osnovnih sredstev	976.730	440.181
Odpis drobnega inventarja in embalaže	603.949	491.239
Stroški pisarniškega materiala in strokovne literature	25.014	29.062
Drugi stroški materiala	24.356	0
Skupaj	28.097.461	25.705.912

- Stroški storitev

	v EUR	
	2013	2012
Stroški storitev pri proizvodnji proizvodov in opravljanju storitev	2.317.339	4.117.763
Stroški transportnih storitev	748.483	585.896
Stroški storitev v zvezi z vzdrževanjem opredmetenih osnovnih sredstev	422.523	287.864
Najemnine	276.268	253.731
Povračila stroškov zaposlenim v zvezi z delom	55.894	86.573
Stroški plačilnega prometa in bančnih storitev ter zavarovalne premije	286.728	363.089
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	839.463	1.295.099
Stroški sejmov, reklame in reprezentance	33.289	36.697
Stroški storitev fizičnih oseb, ki ne opravljajo dejavnosti, skupaj z dajatvami, ki bremenijo podjetje	29.913	23.095
Stroški drugih storitev	643.779	491.182
Skupaj	5.653.679	7.540.989

Stroški storitev pri proizvodnji proizvodov in opravljanju storitev so se v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 znižali za 25 %. Delovna sila je bila v letu 2012 najeta pri odvisnih družbah, med letom 2012 pa so bili delavci zaposleni nazaj na Livar, d. d. Strošek najete tuje delovne sile v letu 2013 znaša 1.675.838 EUR.

Stroške drugih storitev (643.778 EUR) predstavljajo stroški odvoza in deponiranja odpadkov (370.138 EUR), stroški storitev varovanja (177.480 EUR), stroški kontrolnih storitev (70.232 EUR) in drugi stroški (25.928 EUR).

Za revidiranje letnega poročila za poslovno leto 2013 je bil kot revizor imenovana družba KPMG SLOVENIJA, d. o. o., iz Ljubljane. Z njo je bila sklenjena pogodba o revidiranju v višini 17.500 EUR (brez DDV). Drugih poslov ali izdatkov za revizorje družba ni imela.

..... POJASNILO 21

STROŠKI DELA

	v EUR	
	2013	2012
Stroški plač	6.506.436	4.542.749
Stroški socialnih zavarovanj	1.834.612	1.241.023
Stroški pokojninskega zavarovanja	682.123	474.728
Drugi stroški dela	1.602.504	1.297.101
Skupaj	10.625.675	7.555.601

Stroški dela v letu 2013 so se v primerjavi z letom 2012 povišali za 40 %. Razlog je v tem, da so bili v letu 2012 delavci delno še vedno zaposleni na odvisni družbi in tem, da so bile plače večji del leta 2012 znižane za 20–25 %.

Druge stroške dela tvorijo regres za letni dopust v višini 426.375 EUR, stroški odpravnin v višini 77.332 EUR (stroški odpravnin ob upokojitvi so bili 25.926 EUR, stroški odpravnin iz poslovnega razloga pa 51.406 EUR), stroški jubilejnih nagrad v višini 22.944 EUR, stroški prevoza na in z dela v višini 532.987 EUR, stroški prehrane delavcev v višini 503.180 EUR, stroški oblikovanja rezervacij za jubilejne nagrade v višini 32.720 ter drugi stroški v višini 6.966 EUR.

Znesek prejemkov uprave, zaposlenih na osnovi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe ter članov nadzornega sveta, je v letu 2013 znašal:

	v EUR
Uprava	106.721
Zaposleni na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe	607.743
Člani nadzornega sveta	13.798
Skupaj	728.262

Zgoraj naštetimi prejemki uprave in zaposlenih na osnovi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, vključujejo bruto plače, bonitete, regres za dopust ter povračila stroškov prevoza na delo.

Člani nadzornega sveta so za opravljanje funkcije prejeli sejnine.

Družba ni izdala nobenih poroštov za obveznosti članov uprave ali nadzornega sveta.

..... POJASNILO 22

ODPISI VREDNOSTI

	v EUR	
	2013	2012
Amortizacija	1.628.034	1.694.343
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	7.382	68.000
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	18.107	508.710
Skupaj	1.653.523	2.271.053

- Amortizacija

v EUR

	2013	2012
Amortizacija neopredmetenih sredstev	38.747	59.856
Amortizacija zgradb	196.038	175.827
Amortizacija opreme in nadomestnih delov	1.393.249	1.458.660
Skupaj	1.628.034	1.694.343

- Prevrednotovalni poslovni odhodki

v EUR

	2013	2012
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	7.382	68.000
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	18.107	508.710
Skupaj	25.489	576.710

Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih izhajajo iz naslova izgube pri prodaji oziroma odpisa osnovnih sredstev v višini 7.382 EUR.

Prevrednotovalne poslovne odhodke pri obratnih sredstvih tvori odpis terjatev do kupcev v višini 18.107 EUR.

.... POJASNILO 23

DRUGI POSLOVNI ODHODKI

v EUR

	2013	2012
Oblikovanje rezervacij	34.350	175.339
Drugi stroški	372.307	506.807
Skupaj	406.657	682.146

- Rezervacije

v EUR

	2013	2012
Rezervacije za reklamacije	0	46.301
Rezervacije za prejete tožbe	34.350	76.793
Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	0	52.245
Skupaj	34.350	175.339

Rezervacije za jubilejne nagrade se po novem kontnem načrtu knjižijo kot del stroškov dela. Njihovo oblikovanje tako pojasnjujemo v okviru stroškov dela (pojasnilo 21).

- Drugi stroški

	v EUR	
	2013	2012
Dajatve, ki niso odvisne od stroškov dela ali drugih vrst stroškov	57.751	54.050
Izdatki za varstvo okolja	303.688	432.268
Nagrade dijakom in študentom na delovni praksi skupaj z dajatvami	1.349	1.018
Štipendije dijakom in študentom	5.069	14.483
Ostali stroški	4.450	4.988
Skupaj	372.307	506.807

..... POJASNILO 24

FINANČNI PRIHODKI IZ DANIH POSOJIL

	v EUR	
	2013	2012
Finančni prih. iz danih posojil pridruženim družbam	48.486	52.122
Finančni prih. iz danih posojil, danih drugim	72	868
Skupaj	48.558	52.990

Finančni prihodki v višini 48.486 EUR zajemajo obresti od danih posojil podjetju Jelšingrad Livar, a. d.

..... POJASNILO 25

FINANČNI PRIHODKI IZ POSLOVNIH TERJATEV

	v EUR	
	2013	2012
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	105.997	18.779
Skupaj	105.997	18.779

Finančni prihodki iz poslovnih terjatev v vrednosti 105.997 EUR vključujejo v glavnini pozneje pridobljene skonte v višini 105.297 EUR.

..... POJASNILO 26

FINANČNI ODHODKI IZ OSLABITVE FINANČNIH NALOŽB

V letu 2013 smo preko poslovnega izida znižali vrednost finančne naložbe v družbi Jelšingrad Livar, a. d., v višini 223.111 EUR. Naložba v podjetje Jelšingrad Livar, a. d., je vrednotena po pošteni vrednosti na osnovi poročila pooblaščenega ocenjevalca vrednosti.

..... POJASNILO 27

FINANČNI ODHODKI IZ FINANČNIH OBVEZNOSTI

	v EUR	
	2013	2012
Finančni odhodki iz posojil prejetih od bank in obveznic	1.047.254	1.070.122
Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	449.452	168.207
Skupaj	1.496.706	1.238.329

Finančni odhodki iz posojil prejetih od bank vključujejo obresti od prejetih bančnih posojil v znesku 998.054 EUR (od tega 119.181 EUR zaradi plačil iz naslova poročstva do odvisnega podjetja) in odhodke od obresti za izdane obveznice v višini 49.200 EUR.

Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti pa vključujejo obresti iz naslova finančnih najemov 107.110 EUR ter finančne odhodke v višini 342.342 EUR iz naslova izgube pri terminskem nakupu delnic družbe Jelšingrad Livar, a. d.

..... POJASNILO 28

FINANČNI ODHODKI IZ POSLOVNIH OBVEZNOSTI

	v EUR	
	2013	2012
Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti	96.565	316.050
Odhodki iz naslova zamudnih obresti drugih posl. obveznosti	16.959	139.563
Ostali finančni odhodki	114.934	73.368
Skupaj	228.458	528.981

Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti vsebujejo obresti do DURS-a 15.841 EUR, obresti do državnih inštitucij v višini 1.118 EUR, ostali finančni odhodki pa odhodke za obresti od financiranja odkupa terjatev 78.198, odhodke za obresti v povezavi z odkupom delnic Jelšingrad Livar, a. d., v višini 33.946 EUR ter pozneje dane popuste v višini 2.790 EUR.

..... POJASNILO 29

DRUGI PRIHODKI

v EUR		
	2013	2012
Prejete odškodnine	0	6.527
Drugi prihodki	202.872	705.331
Skupaj	202.872	711.858

Med drugimi prihodki največji del predstavljajo prihodki od odprave pasivnih časovnih razmejitev.

..... POJASNILO 30

DRUGI ODHODKI

v EUR		
	2013	2012
Odškodnine in denarne kazni	53.013	9.730
Drugi odhodki	162.439	15.025
Skupaj	215.452	24.755

Drugi odhodki vsebujejo odhodke preteklih let.

..... POJASNILO 31

ODLOŽENI DAVKI

ODLOŽENE OBVEZNOSTI ZA DAVEK

Odložene obveznosti za davek so pripoznane iz naslova izkazovanja nepremičnin družbe po modelu prevrednotenja po davčni stopnji 17 % in iz naslova prevrednotenja dolgoročne finančne naložbe v pridruženo družbo Jelšingrad na pošteno vrednost po davčni stopnji 8,5 %.

Gibanje odloženih obveznosti za davek v letu 2013 je bilo naslednje:

v EUR

	Nepremičnine	Dolgoročne finančne naložbe	Skupaj
Stanje 31. 12. 2012	1.410.756	13.251	1.424.007
V breme / (dobro) izkaza poslovnega izida	0	0	0
V breme / (dobro) kapitala	-55.152	-13.251	-68.403
• pripoznanje odloženih obveznosti za davke	7.881	0	7.881
• odprava odloženih obveznosti za davek	-63.033	-13.251	-76.284
• razlika zaradi spremembe davčne stopnje	0	0	0
Stanje 31. 12. 2013	1.355.604	0	1.355.604

ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVEK

V letu 2013 smo pripoznali 754.190 EUR odloženih terjatev za davek iz naslova dela neizrabljenih davčnih izgub, terjatve za odložene davke so pripoznane po davčni stopnji 17 %.

Družba je v letu 2013 pripoznala odložene terjatve za davke iz naslova dela obstoječih odbitnih začasnih davčnih razlik in neizrabljenih davčnih izgub, ki presegajo znesek odloženih obveznosti za davek, saj zaradi višine ugotovljene pozitivne davčne osnove v letu 2013 in drugih pozitivnih sprememb v poslovanju družbe v letu 2013 lahko z gotovostjo trdi, da se bodo v naslednjih letih pojavili pomembni zneski pozitivnih davčnih osnov, ki jih bo mogoče zmanjšati z odbitnimi začasnimi davčnimi razlikami, neizrabljenimi davčnimi izgubami in neizrabljenimi davčnim dobropisi.

Gibanje odloženih terjatev za davek v letu 2013 je bilo naslednje:

v EUR

	Neizrabljena davčna izguba	Skupaj
Stanje 31. 12. 2012	1.424.007	1.424.007
V breme / (dobro) kapitala	0	0
V (breme) / dobro izkaza poslovnega izida	685.786	685.786
• pripoznanje odloženih terjatev za davke	762.070	762.70
• odprava odloženih terjatev za davek	-76.284	-76.284
• razlika zaradi spremembe davčne stopnje	0	0
Stanje 31. 12. 2013	2.109.793	2.109.793

..... POJASNILO 32

DAVEK IZ DOBIČKA

V letu 2013 izkazuje družba obdavčljivo osnovo v višini 669.548 EUR, celotna davčna izguba pa znaša 18.057.669 EUR. Obveznost iz naslova davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2013 tako znaša 113.823 EUR, mesečne akontacije v letu 2014 pa 9.485 EUR.

Na dan 31. 12. 2013 znašajo odbitne začasne razlike, neizrabljena davčna izguba in neizrabljeni davčni dobropisi, za katere niso oblikovane odložene terjatve za davek:

- neizrabljena davčna izguba v višini 5.647.115 EUR,
- dolgoročne rezervacije v višini 1.292.610 EUR,
- popravek vrednosti poslovnih terjatev v višini 3.284.932 EUR,
- amortizacija, ki presega davčno priznano v višini 404.086 EUR,
- finančne naložbe v višini 223.111 EUR.

..... POJASNILO 33

ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA

	v EUR	
	2013	2012
Poslovni izid iz rednega delovanja	2.834.241	-2.524.402
• Poslovni izid iz poslovanja	4.627.961	-828.862
• Poslovni izid iz financiranja	-1.793.720	-1.695.540
Poslovni izid zunaj rednega delovanja	-12.579	382.269
Celotni dobiček/izguba	2.821.662	-2.142.133
Davek od dohodkov pravnih oseb	-113.823	0
Odloženi davki	685.786	-371.668
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	3.393.626	-2.513.801
Bilančna izguba	-9.154.811	-17.362.778

10. POSLI S POVEZANIMI OSEBAMI

Prikaz stanj na dan 31. 12. 2013:

v EUR

Družba		Kratkoročne poslovne terjatve	Dolgoročne poslovne terjatve	Dolgoročno dana posojila	Kratkoročno dana posojila
Livar LNL, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0	0	0
Livar Belt, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0	0	0
Livar FMO, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0	0	0
Livar storitve, d. o. o. – v stečaju	odvisno podjetje	0	0	0	0
Topola Livar MO, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0	0	0
Jelšingrad Livar, a. d.	pridruženo podjetje	67.600	5.946.524	428.000	272.000
Skupaj		67.600	5.946.524	428.000	272.000

v EUR

Družba		Kratkoročne poslovne obveznosti	Dolgoročne finančne obveznosti
Livar LNL, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0
Livar Belt, d. o. o.	odvisno podjetje	2.546	0
Livar FMO, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0
Livar storitve, d. o. o. – v stečaju	odvisno podjetje	283.908	0
Topola Livar MO, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0
Jelšingrad Livar, a. d.	pridruženo podjetje	0	0
Skupaj		286.454	0

Prikaz prometa s povezanimi osebami v letu 2013 (v EUR):

v EUR

Družba		Kumulativni promet terjatev iz poslovanja	Kumulativni promet obveznosti iz poslovanja	Kumulativni promet obresti iz prejetih posojil	Kumulativni promet obresti iz danih posojil
Livar LNL, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0	0	0
Livar Belt, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0	0	0
Livar FMO, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0	0	0
Livar storitve, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0	0	0
Topola Livar MO, d. o. o.	odvisno podjetje	0	0	0	0
Jelšingrad Livar, a. d.	pridruženo podjetje	6.900	0	0	48.474
Skupaj		6.900	0	0	48.474

11. UPRAVLJANJE S TVEGANJI

Izpostavljenost likvidnostnemu tveganju

Izpostavljenost likvidnostnem tveganju na dan 31. 12. 2013 je naslednja:

v EUR				
	Knjigovodsko stanje	Zapadlost glavnice do 1 leta	Zapadlost glavnice do 5 let	Zapadlost glavnice nad 5 let
Prejeta bančna posojila	19.185.019	4.126.572	14.940.328	118.119
Obveznosti iz naslova obveznic	820.000	820.000	0	0
Prejeta posojila od drugih	638.888	120.370	518.518	0
Obv. iz naslova finančnega najema	4.314.089	454.660	3.859.429	0
Kratkoročne poslovne obveznosti	9.570.752	9.570.752	0	0
Skupaj	34.528.748	15.092.354	19.318.275	118.119

Izpostavljenost kreditnemu tveganju

Izpostavljenost kreditnemu tveganju na dan 31. 12. 2013 je naslednja:

v EUR	
Postavka	Knjigovodska vrednost
Dolgoročne poslovne terjatve	5.946.524
Dolgoročno dana posojila	428.000
Kratkoročna dana posojila	275.500
Terjatve do pridruženih družb	67.600
Terjatve do kupcev	9.443.462
Druge kratkoročne poslovne terjatve	2.159.355
SKUPAJ	18.317.441

Dolgoročna poslovna terjatev do pridružene družbe Jelšingrad ni posebej zavarovana in je namenjena konverziji v kapital.

Kratkoročna dana posojila niso izpostavljena visokemu kreditnemu tveganju. Kratkoročna posojila so delno zavarovana.

Terjatve do kupcev so v pretežni meri nezapadle. Družba v letu 2013 ni oblikovala popravkov vrednosti terjatev. Kratkoročne poslovne terjatve niso zavarovane.

Izpostavljenost obrestnemu tveganju

Kratkoročne finančne obveznosti do bank in leasingodajalcev so vezane na EURIBOR, kar vpliva na izpostavljenost tveganju spremembe obrestnih mer. Izpostavljenost tveganju spremembe obrestne mere je bila na dan 31. 12. 2013 naslednja:

v EUR	
Finančni inštrumenti po fiksni obrestni meri	
Finančna sredstva	203.500
Finančne obveznosti	1.570.000
Finančni inštrumenti po variabilni obrestni meri	
Finančna sredstva	500.000
Finančne obveznosti	23.384.668

Tveganje poštene vrednosti

Spodnja preglednica prikazuje vpliv spremembe poštene vrednosti na dan 31. 12. 2013 na kapital preko presežka iz prevrednotenja oziroma na poslovni izid (v prikazu so upoštevani odloženi davki – v primeru vrednotenja po poštenu vrednosti preko kapitala).

v EUR				
Postavka	Knjigovodska vrednost 31. 12. 2013	Sprememba poštene vrednosti		
		1 %	5 %	10 %
Nepremičnine družbe	12.210.003	101.343	506.715	1.013.430
Dolgoročne finančne naložbe	789.000	6.549	32.744	65.487
Skupaj na kapital	12.999.003	107.892	539.459	1.078.917

12. POTENCIALNE OBVEZNOSTI

Družba nima drugih potencialnih obveznosti, ki ne bi bile ustrezno zajete in izkazane v računovodskih izkazih na dan 31. 12. 2013.

13. NEGOTOVOST GLEDE PREDPOSTAVKE DELUJOČEGA PODJETJA

Računovodski izkazi so pripravljeni na osnovi predpostavke delujočega podjetja. Družba je v letu 2013 po letih izgub realizirala čisti dobiček v višini 3.393 TEUR, ki ga je uprava v celoti razporedila za pokrivanje prenesenih izgub preteklih poslovnih let. Na dan 31. 12. 2013 izkazuje bilančno izgubo v višini 9.155 TEUR, ki presega polovico osnovnega kapitala in je ni mogoče pokriti v breme drugih sestavin kapitala. Na dan 31. 12. 2013 družba izkazuje presežek kratkoročnih sredstev nad obveznostmi v višini 1.029 TEUR. Skupne finančne obveznosti družbe (brez poroštvenih obveznosti, izkazanih v okviru rezervacij in PČR) na dan 31. 12. 2013 znašajo 24.957.996 EUR in bi se glede na trenutno dinamiko odplačevanja, predvideno v veljavnih pogodbah o financiranju, morala v celoti odplačati v naslednjih petih letih. Kratkoročne finančne obveznosti, ki izhajajo iz veljavnih pogodb o financiranju, znašajo 5.521 TEUR in presegajo razpoložljivi denarni tok, ki bo na voljo ob realizaciji planiranih rezultatov v letu 2014. Z bankami vseskozi tečejo aktivna pogajanja o odobritvi kratkoročno in dolgoročno vzdržnih reprogramov odplačevanja finančnih obveznosti. Glede na rezultate poslovnega leta 2013 ocenjujemo, da ni razloga, da pogajanja ne bi bila uspešna.

Predpostavka delujočega podjetja je po oceni posloводства ustrezna tudi zato, ker podjetje z odličnim poslovanjem nadaljuje tudi v letu 2014 in tako uresničuje visoko postavljen plan leta 2014. Doseženi rezultati poslovanja so plod trdega dela na komercialnem področju, strogega nadziranja stroškov in težnje k popolnemu obvladovanju proizvodnega procesa.

14. DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

Po datumu bilance stanja ni prišlo do poslovnih dogodkov, ki bi vplivali na predstavitve, prikazane v letnem poročilu.